

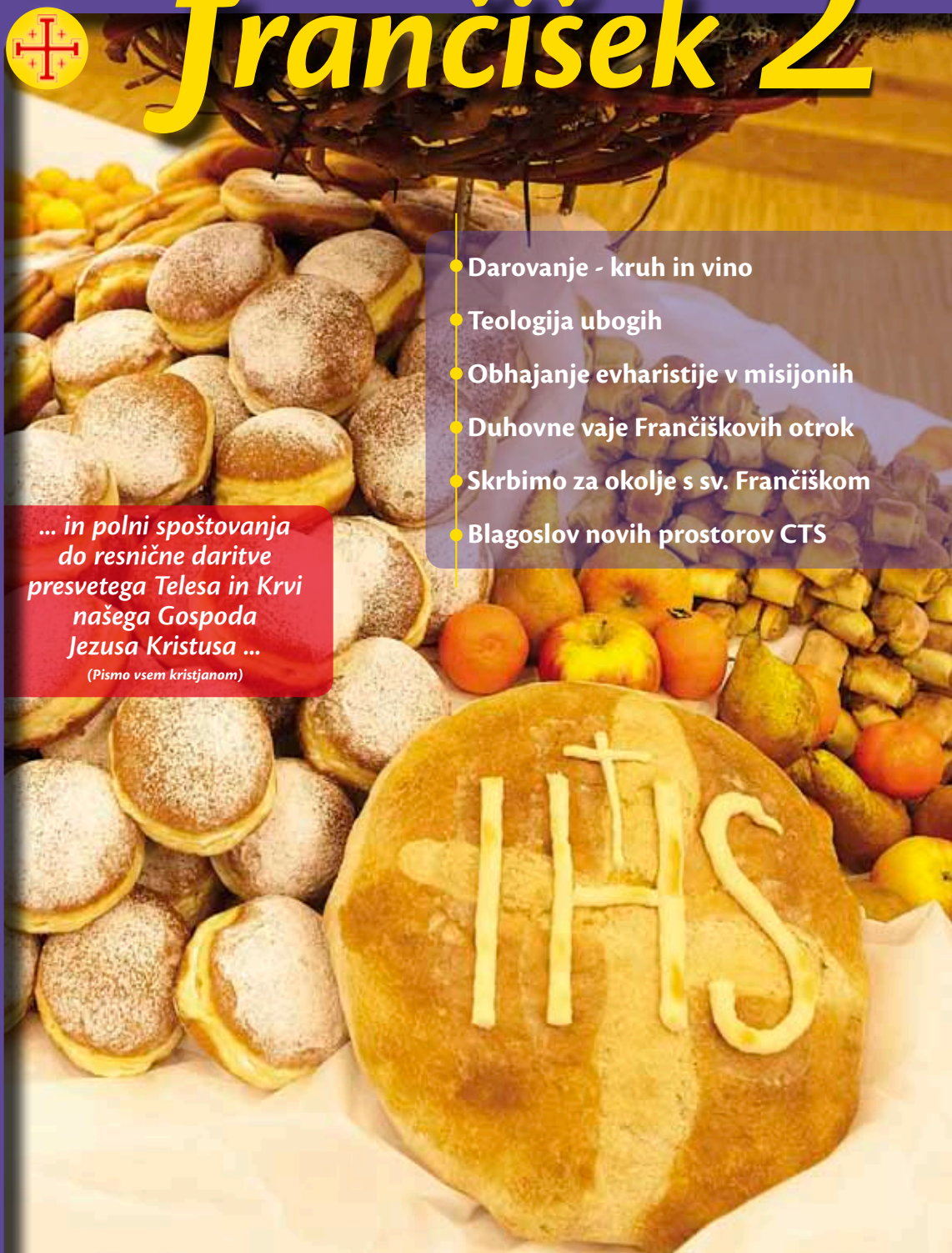

brat *frančišek* 2

*... in polni spoštovanja
do resnične daritve
presvetega Telesa in Krvi
našega Gospoda
Jezusa Kristusa ...*

(Pismo vsem kristjanom)

- Darovanje - kruh in vino
- Teologija ubogih
- Obhajanje evharistije v misijonih
- Duhovne vaje Frančiškovih otrok
- Skrbimo za okolje s sv. Frančiškom
- Blagoslov novih prostorov CTS

- 3 ✉ **Urednikova beseda**
- 4 🙏 **Frančiškova duhovnost**
Darovanje – kruh in vino
Benedikt XVI – Splošna avdience
Teologija ubogih
Obhajanje evharistije v misijonih
- 11 🕯️ **Naša evangelizacija**
Odgovoril sem na »mali oglas«
Napovednik dogodkov
Pogovarjamo se z našimi duhovnimi asistenti
- 17 🙏 **Iz naših družin**
Obračam zadnje liste leta 2009
Darovi za revijo Brat Frančišek
- 20 🙏 **Frančiškov svetni red**
Volilni kapitelj KB FSR Tolmin
Br. Mirko Potočnik, predsednik NS FSR
Novi molitvenik za FSR
- 22 🙏 **Mladi Frančišku**
DHV FO štajerske regije
DHV FO primorske regije
DHV FO ljubljanske regije
- 26 🕯️ **Razvedrilo**
Nagradna igra
- 27 🕯️ **Pravičnost in mir**
Skrbimo za okolje s sv. Frančiškom
Ekološke bombe
Ustekleničena voda
Na poljih Floride
- 32 ✝️ **Korenine in sadovi**
Življenje svetega Frančiška
- 34 ✝️ **Sveta dežela**
Blagoslov novih prostorov CTS
Švica - v zimsko idilo z vlakom
Severni sij januarja 2010
Opera v Budimpešti
Romanje v Sveto Deželo

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.

GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (FSR) V SLOVENIJI. Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj: Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbfi

Za založbo: Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora: Janez Papa OFM (glavni in odgovorni urednik)
Mihael S. Vovk OFM (Frančiškova duhovnost)
Peter Skoberne FSR (naslovnica)
sestre FMM (Naša evangelizacija)
Metod in Mateja Trajbarič FSR (Frančiškov svetni red)
Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo)
NS FRAMA (Mladi Frančišku)
Jernej Kurinčič OFM (Pravičnost in mir)
Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)
Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)
Janez Kotar

Fotografija na naslovnici:

Opis naslovnice: V vsej zgodovini človeštva, od pradavnine naprej, je kruh pomenil srečo in blaginjo, pomanjkanje kruha pa bedo, revščino, vojno
Aleš Porenta

Logotip rubrik:

Oblikovanje in priprava: Tina Prinčič, Založba Brat Frančišek

Tisk: Mond grafika d.o.o., Brezovica

Naslov uredništva: Ul. Vita Kraigherja 2, 2000 Maribor, Slovenija; telefon: 02 22 85 113 ali 041 778 456

E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si; faks: 02 22 85 112

Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na: Narodni svet FSR Slovenije;
TRR 5156-2420-1900-4608-820 Raiffeisen banka d.d. Maribor; sklic na 00 700-10
Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Gospod naj ti podari mir!

In kakor so oni ob gledanju na njegovo človeško naravo videli samo to njegovo človeško naravo, vendar pa so verovali, da je Bog, ko so ga gledali z duhovnimi očmi, tako naj tudi mi, ko na kruh in vino gledamo s telesnimi očmi, sprevidimo in trdno verujemo, da sta to njegovo živo in resnično najsvetejše telo in kri« (Frančiškovi opomini 1,20-21).

Sv. Frančišek nas na čudovito preprost način uvede v skrivnost naše vere. Jezusova resnična in trajna navzočnost v kruhu in vinu, ki sta sad zemlje in dela človeških rok, je dar vsem nam, ki ga nismo mogli zreti v človeški naravi. Postal je Emanuel – Bog z nami – da bi mi mogli ostati vedno z Njim.

»Očetova volja pa je bila, da bi njegov blagoslovljeni in slavni Sin, katerega nam je dal in ki je bil rojen za nas, daroval samega sebe s svojo krvjo na oltarju križi v žrtev in daritev, ne zaradi sebe, po katerem je vse nastalo, temveč za naše grehe; in zapustil nam je zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah« (Pismo vsem kristjanom 11-13).

Jezus ostaja navzoč med nami ravno po svoji daritvi. Vsak dan se v njegov spomin zbiramo pri evharistični daritvi, ko med nas prihaja v podobi kruha in vina. Vse to zato, da bi mi postajali vedno bolj podobni njemu.

Evharistična daritev je temeljnega pomena tudi v misijonskih krajih, kjer je znamenje odločitve za Kristusa. Preberite razmišljanje dolgoletnega misijonarja p. Pepija Lebrehta o evharistiji v misijonih.

Ko stopamo po poti za Kristusom po zgledu sv. Frančiška, lahko še na poseben način živimo bratstvo in sestrinstvo. Velika Frančiškova družina bratov in sester je medsebojno povezana ne samo po svojem ustanovitelju, ampak tudi po medsebojnem sodelovanju. O duhovni asistenci pri FSR je spregovoril pokrajinski duhovni asistent p. Mihael S. Vovk.

Daritev in pogovor o evharistiji pa ni samo domena starejših, saj o tem marsikaj vedo tudi otroci. Pokukajte v dogajanje, ki se je vršilo na duhovnih vikendih Frančiških otrok vseh treh regij.

Kruh in vino sta temeljni sestavini za obhajanje sv. maše, ne smemo pa pozabiti niti na vodo, ki jo tudi uporabljamo pri darovanju. Ponazarja Jezusovo človeško naravo ter simbolično izmitje krivde in očiščenje grehov. O vodi lahko več preberete v prispevku p. Jerneja Kurinčiča.

Vodo pa uporabljamo tudi za blagoslavljanje, čemur smo bili priče ob blagoslovitvi novih prostorov Komisariata za Sveto deželo ter Društva prijateljev Svete dežele.

Koliko vode je skrito v snegu in ledu Alp, so lahko občudovali udeleženci in udeleženke romarskega izleta z različnimi vlaki po švicarskih Alpah. Utrinke z visokogorske železnice je za vas pripravila ena izmed udeleženk.

Ob mrazu, ki smo ga doživljali v minulih tednih, smo si lahko predstavljali, kako je na daljnem severu. Delček tega pa lahko preberemo v zapisu o severnem sij in poti do tja.

Krepko smo že zakorakali v novo leto, začeli postni čas in se pripravljamo na praznik odrešenja – Veliko noč. Vsem bralkam in bralcem revije Brat Frančišek želim dobro pripravo in doživet praznik Jezusovega vstajenja!

Ob tem se še enkrat zahvaljujem vsem, ki ste že podprli izhajanje revije s svojimi darovi, obenem pa prosim vse, da nam še naprej stojite ob strani. Svoje darove lahko nakažete na račun *Frančiškovega svetnega reda*: SI56-2420-1900-4608-820 (pri plačilu se sklicujte na 00 700-10). Bog povrni!

Vse dobro!

br. Janez Papa

Darovanje – kruh in vino

Pišejo: sestre klarise

Čudež evharistični pri maši se zgodi: kruh in vino spremeni v Rešnje se Telo in Kri.

»Očetova volja je bila, da bi njegov blagoslovljeni in slavni Sin, katerega nam je dal in ki je bil rojen za nas, daroval samega sebe s svojo krvjo na oltarju križa v žrtev in daritev, ne zaradi sebe, po katerem je vse nastalo, temveč za naše grehe; in zapustil nam je zgled, da bi hodili po njegovih stopinjah. Hkrati hočem, da bi se po njem vsi zveličali in ga prejeli s čistim srcem in neomadeževanim telesom,« je zapisal sv. Frančišek v pismu vsem kristjanom. Prav tako želi, da smo pri sveti maši »čisti in s čistim srcem in polni spoštovanja do resnične daritve presvetege Telesa in Krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa, s svetim in čistim namenom ...«

Pri vsaki sveti maši naš Gospod Jezus Kristus ponavzoča svojo kalvarijsko daritev. Na začetku evharističnega bogoslužja vstopamo v največjo skrivnost.

Tudi naš oltar postal bo Golgota in Betlehem:

Jezus tu se daroval bo –

v Rešnjem Kruhu – vsem ljudem.

S kolikšno pozornostjo, ljubeznijo in svetim spoštovanjem do »Njegovega živega in resničnega najsvetejšega Telesa in Krvi« sta zato sv. Frančišek in sv. Klara skrbela, da so bili »kelih, korporali in prti, na katerih se daruje Telo in Kri našega Gospoda«, čisti, lepi in urejeni. Sv. Klara je še priklenjena na posteljo »iz ljubezni do Njega, ki se Mu je darovala v sveto in prijetno daritev«, izdelovala korporale in burze za okoliške cerkve.

Pri darovanju prinašamo na oltar darove – kruh (hostije) in vino ..., »sad zemlje in delo človeških rok«. Nekvašen pšenični kruh in vino

iz grozdja, pomešano z nekaj kapljicami vode, je po judovski navadi uporabljal že Jezus pri zadnji večerji. Vino predstavlja Kristusa, voda pa nas, ljudi. Zato ob prinašanju darov položimo na oltar, na pateno in v kelih, tudi sami sebe, svoje srce, vsa dela, načrte in skrbi, slabosti, veselje in trpljenje, pa tudi svoje drage, bližnje, tiste, ki se nam priporočajo v molitev, srca, upe in stiske vseh ljudi ...

Bratje, sestre, s kruhom vinom prav vse dajmo na oltar, z Božjim Sinom se darujemo vsi Očetu v hvalni dar.

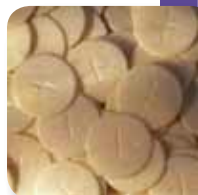
Z Njim Očetu se izročimo!

Kar imamo in kar smo, na oltar zdaj položimo svoje vse, ljubezen vso!

Še pomembnejše pa je, da Gospodu darujemo čisto srce. Če Bogu ne damo svojega srca, Mu ne darujemo ničesar. Četudi smo majhni, grešni, se darujemo neskončno svetemu Bogu, ki nas sprejema z brezmejno ljubeznijo in usmiljenjem ...

Grešni smo, Ti Bog si Sveti; nas spremeni, oblikuj, nas očisti in posveti, v naših srcih Ti kraljuj.

Pri spremenjenju postane po Svetem Duhu pod podoba kruha in vina – v Rešnjem Telesu in Rešnji Krvi – resnično navzoč med nami Jezus Kristus, brezmadežno Jagnje, Kruh iz nebes, ki se daruje nebeškemu Očetu za nas kot spravi dar. Tudi mi – združeni s Kristusom – sebe in vso Cerkev darujemo nebeškemu Očetu. Kapucin Raniero Cantalamessa premišluje: »Skrivnost je, da se popolnoma darujemo Očetu in ničesar prostovoljno ne ohranimo zase. Jezus je bil na križu ves daritev. Niti vlakna Njegovega telesa in duše ni bilo, ki ne bi bilo darovano Očetu; vse je bilo na oltarju. Vse, kar kdo obdrži zase, je izgubljeno, ker imamo v posesti samo to, kar damo.« Po Mariji se z veseljem povsem darujemo Bogu, da bomo samo Božja last. Prosimo Ga, naj nas oblikuje po svoji volji in razpolaga z nami po svoji dobroti in previdnosti. Samo tako bomo lahko uživali srečo, veselje in mir, ki ni od tega sveta.

Papež Janez Pavel II. je pred Najsvetejšim molil: »Tvoja navzočnost v Evharistiji se je začela z daritvijo zadnje večerje in se nadaljuje kot

obhajilo in podarjanje Tebe samega z vsem, kar si.« Zato nam sv. Pavel kliče: »Darujte svoja telesa v živo, sveto in Bogu všečno žrtev; to je vaše smiselno bogoslužje« (Rim 12,1).

Naše darovanje se pri sveti maši ne sme končati, ampak naj se nadaljuje v življenju, »v darovanju lastnega življenja Očetu po Svetem Duhu« (JP II., PŽ). Jezus se nam je v ljubezni daroval do konca. Kot zadnji izmed ljudi je šel na križ, zame in zate – in še vedno se daruje na naših oltarjih. Ta, tolikšna ljubezen mora vneti tudi v meni in v tebi žar ljubezni! Takšen žar, da se bomo tudi mi želeli darovati kakor On.

On sam nas pri sv. obhajilu kot evharistični kruh nahrani s seboj. Dopustimo Mu, naj nas povsem prežari in nas spremeni, nam dá moč in voljo za razdajanje samih sebe, da se bomo žrtvovali za druge in jim z ljubeznijo služili, da bomo tudi mi postali kruh za druge, kruh ljubezni. Postanimo za druge tudi vino veselja in jih dvigajmo iz žalosti in obupanosti – z Božjo ljubeznijo.

Čim bolj se bomo v ljubezni darovali, tem bolj bomo srečni in izpolnjeni ...

Dragi Frančiškovi bratje in sestre, bodite srečni! Bodimo srečni!

Píše: p. Andrej Feguš OFM Conv

Kdor si je oblekel držo darovanja, poroča o tem, da ga le-ta čedalje bolj osvaja in osvobaja. Slej ko prej pride do točke, ko je smiselno in si tudi želi, le še popolno darovanje. Verjetno se je to zgodilo tudi pri sv. Frančišku. Ko sem se kot mladostnik soočil s tem svetilnikom srednjega veka, se je nehote vsiljevalo vprašanje, kaj je na tem človeku bilo tako posebnega. Razmišljanje o tem je podžgalo predavanje enega manjših bratov, ki je govoril o tem, da je naš srafski oče bil le eden tistih, ki so takrat želeli

živeti dosledno po evangeliju. Ob misli na sv. Frančiška mi je bilo takrat v ospredju njegovo uboštvo, ki mi nekako ni hotelo v glavo. Čemu se vsemu odpovedat in kako je to zmogel? Kaj vse je ta veliki svetnik v resnici daroval, mi je bilo prikrito.

Hvaležen sem tistim, ki so mi odpirali nova obzorja. Tudi uboštvo je dobilo pomen in smisel, smer razumevanja, ki se je razvila v dojetje dejstva, da je bilo celo Frančiškovo življenje po spreobrnjenju eno samo darovanje. Pri tem je njegovo materialno uboštvo le zunanji, čeravno potreben, okvir dogajanja v njem. Nisem prepričan, da je njegova odpoved družinskemu premoženju tudi njegova največja žrtev. Pozneje je moral, ob samovolji nekaterih bratov, predati svoj razvoj reda v Božje roke, na koncu tudi tako ljubljen ideal uboštva. Njegovo predanost

do konca simbolizira želja pred smrtjo, da ga bratje golega položijo na zemljo. Tudi habit ga več ne ločuje od stvarstva in pred Bogom in brati ne zagrinja ničesar več. Pripravljen je na dokončno daritev.

Ko se je ta pogled na sv. Frančiška

počasi izvil iz tančice skrivnostnosti, ki ga je obdajala (in ga v veliki meri seveda še vedno), sem postopoma dobil tudi odgovor na drugo žgoče vprašanje. Zakaj je Frančišek tako rad molil in hodil k sveti maši...

Kot mladostnik tega navdušenja z njim nikakor nisem mogel deliti (in tudi kot duhovnik se moram k temu vzgajati). Večkrat sem si mislil, da ga oče h kaki veliki pobožnosti verjetno ni silil. Mogoče mama, kaj pa vem. Kljub temu je veliko časa preživel sam z Bogom in bil pogosto pri najsvetejši daritvi.

Morda je zato tako rad prihajal pred Gospoda, ker mu je imel zares kaj dati, ali pa ker je bil privilegiranec, ki mu Jezus vedno nekaj lepega in zanimivega povedal. Mladostniška ugibanja.

Dejstvo je, da je tako sv. Frančišku, kot sv. Klari evharistija pomenila središče življenja. Verjetno sta daritev dojemala tako globoko, ker sta hotela biti del nje, kar jima je postopoma uspevalo. V Jezusu sta videla »mojstra« darovanja, tisti zgled in smer njunega življenja,

Njegova milost pa je tak odnos omogočala. Darovanje postane vir sreče in miru. Kakšen občutek mora biti, ko tak človek prinaša na oltar kruh in vino. Kruh, naša osnovna hrana je zanj tudi predmet odrekanja in skupaj z njim prinaša tudi svoj post. Darovalec darovalca čuti, razume, ponotranji in tudi v luči tega je mogoče v sv. Frančišku gledati njega, ki je *alter Kristus*. Tako je lažje razumeti njegove stroge poste. Izvirali so iz hrepenenja po stiku z ljubljenim Gospodom.

Tudi sv. Klara je lahko na osnovi izkušnje darovanja brezpogojno zaupala Najsvetejšemu, npr. ko skupnosti pri svetem Damjanu grozi napad Saracenov.

Doživeti sveto mašo pomeni, z daritvijo se na daritev pripraviti. Hvala Bogu za zglede ljudi, ki so nam s svojim življenjem kazali in kažejo pomen posta, pokore in dobrih del.

BENEDIKT XVI. SPLOŠNA AVDIENCA

Dvorana Pavla VI. Sreda, 13. januarja 2010

Teologija ubogih

Dragi bratje in sestre!

O b začetku novega leta se spet zaziramo v zgodovino krščanstva, da bi videli, kako se razvija zgodovina in kako jo je mogoče prenoviti. V njej lahko vidimo, da so svetniki, ki jih vodi božja luč, pristni prenovitelji življenja Cerkve in družbe. Kot učitelji z besedo in pričevalci z zgledom znajo pospeševati stabilno in globoko cerkveno prenovo. Ker so se sami globoko prenovili, so v stiku z resnično novostjo: božjo navzočnostjo v svetu. To tolažilno dejstvo, da se v vsaki generaciji rojevajo svetniki in prinašajo ustvarjalno prenovo, neprenehoma spremlja zgodovino Cerkve sredi žalosti in negativnih vidikov njene poti. Dejansko vidimo, stoletje za stoletjem, kako se rojevajo tudi sile obnove in preнове, ker je pač božja novost nepopustljiva in daje vedno novo moč za napredovanje. Tako se je zgodilo tudi v 13. stoletju z rojstvom in izrednim razvojem uboštenih redov: vzor velike preнове v novem zgodovinskem obdobju. Tako so jih poimenovali zaradi njihove »uboštvene« značilnosti, saj so se ponižno zatekali k ljudem po ekonomsko podporo, da bi lahko živeli z obljubo uboštva in opravljali svoje evangelizacijsko poslanstvo. Od uboštenih redov, ki so vzniknili v tistem obdobju, so najbolj znani in najpomembnejši manjši bratje in bratje pridigarji, znani tudi kot frančiškani (in minoriti) in dominikanci. Tako so jih poimenovali po njihovih ustanoviteljih, to je po Frančišku Asiškem in Dominiku Guzmanu. Ta velika svetnika sta bila sposobna modro razbirati »znamenja časa« in zaznati izzive, s katerimi se je morala soočiti Cerkev njunega časa.

Prvi izziv je predstavljalo širjenje raznih skupin in gibanj vernikov, ki jih je sicer navdihovalo upravičeno hrepenenje po pristnem krščanskem življenju, a so se pogosto izločili iz cerkvenega občestva. Postavili so se v očitno nasprotje z bogato in lepo Cerkvijo, ki se je razvila prav z razcvetom menišтва. V zadnjih katehezah sem se

ustavljal pri meniški skupnosti v Clunyju, ki je vedno bolj privlačila mlade, torej življenjsko silo, pa tudi dobrine in bogastvo. Tako se je logično sprva razvila Cerkev, katere bogastvo je bilo v imetju in tudi v nepremičninah. Proti taki Cerkvi se je postavila misel, da je Kristus prišel na svet ubog in da bi morala prava Cerkev biti prav Cerkev ubogih; hrepenenje po pravi krščanski pristnosti se je tako zoperstavilo resničnosti izkustvene Cerkve. Gre za tako imenovana uboštevna gibanja srednjega veka. Ta so ostro nasprotovala razkošnemu življenju duhovnikov in menihov tistega časa, jih obtoževala, da so izdali evangelij in da ne živijo uboštvu kot prvi kristjani. Službi škofov so ta gibanja postavila nasproti lastno »vzporedno hierarhijo«. Da bi upravičila lastne opredelitve, so poleg tega širila nauke, ki niso bili skladni s katoliško vero. Gibanje katarov ali albižanov je, na primer, obudilo starodavna krivoverstva, kot je razvrednotenje in prezir do stvarnega sveta – nasprotovanje bogastvu postane hitro nasprotovanje snovni resničnosti kot taki – , zanikanje svobodne

volje in potem še dualizem, to je obstoj nekega drugega počela, počela zla, enakovrednega Bogu. Ta gibanja so bila uspešna zlasti v Franciji in Italiji, ne le zaradi solidne organizacije, ampak tudi zaradi razkrinkavanja resničnega nereda v Cerkvi, ki ga je povzročalo neugledno ravnanje mnogih pomembnih predstavnikov duhovščine.

Manjši bratje in dominikanci pa so, nasprotno, po stopinjah svojih ustanoviteljev pokazali, da je mogoče živeti evangelijsko uboštvu, resnico evangelija kot tako, ne da bi se ločili od Cerkve; pokazali so, da Cerkev ostaja pravi, pristni kraj evangelija in Svetega pisma. Še več, Frančišek in Dominik sta prav iz tesnega občestva s Cerkvijo in s papeštvom črpala moč svojega pričevanja. Z odločitvijo, ki je nekaj čisto izvirnega v zgodovini posvečenega življenja, se člani teh redov niso odpovedali samo posesti osebnih dobrin, kakor so to počeli menihi že od starega veka dalje, ampak niso hoteli niti tega, da bi bila skupnost lastnica zemljišč in zgradb. Tako so nameravali pričati za skrajno skromno življenje, da bi bili solidarni z ubogimi in zaupali samo v božjo previdnost, živeli vsak dan od te previdnosti, od zaupnega izročanja v božje roke. Ta osebni in skupnostni življenjski slog uboštevni redov, povezan s popolno pripadnostjo nauku Cerkve in njeni avtoriteti, so zelo cenili papeži tiste dobe, med njimi Inocenc III. in Honorij III., ki sta tem novim cerkvenim

pobudam dala svojo polno podporo, saj sta v njih prepoznala glas Duha. In sadovi niso izostali: uboštevne skupine, ki so se ločile od Cerkve, so se vrnila v cerkveno občestvo ali pa so počasi oslabele, dokler niso izginile. Čeprav danes živimo v družbi, kjer »imeti« čisto prevlada nad »biti«, smo zelo občutljivi na zglede uboštvu in solidarnosti, ki jih nudijo verniki s pogumnimi odločitvami. Tudi danes nam ne manjka podobnih pobud: gibanja, ki resnično začenjajo pri novosti evangelija in ga živijo s korenitostjo v današnjem času, ko se izročajo Bogu v roke, da bi služili bližnjemu. Kot je opozoril Pavel VI. v okrožnici *Evangelii nuntiandi*, svet rad posluša učitelje, kadar so obenem tudi pričevalci. To je pouk, ki ga ne smemo nikoli pozabiti pri širjenju evangelija: najprej moramo sami živeti, kar oznanjamo, biti ogledalo božje ljubezni in dobrote.

Manjši bratje in dominikanci so bili pričevalci, a tudi učitelji. V njihovem času je bila namreč razširjena še ena zahteva, namreč po verski izobrazbi. Nemalo vernih laikov, ki so prebivali po mestih, ki so bila tedaj v velikem razcvetu, je želelo živeti duhovno intenzivno krščansko življenje. Skušali so torej poglobiti poznavanje vere; želeli so, da bi jih kdo vodil po strmi, a vzneseni poti svetosti. Uboštevni redovi so znali posrečeno odgovoriti tudi na to potrebo: oznaniti evangelij v preprostosti in njegovi globini ter veličini je bil namen, morda celo glavni namen tega gibanja. Dejansko so se z veliko gorečnostjo posvetili pridiganju. Zelo številni so bili verniki, pogosto prave množice, ki so se zbirali, da bi poslušali pridigarje po cerkvah in pod milim nebom. Pomislimo, na primer, na svetega Antona. Obravnavali so teme, ki so bile blizu vsakdanjemu življenju ljudi, zlasti to, kako živeti božanske in moralne kreposti, z oprijemljivimi in lahko razumljivimi primeri. Poleg tega so poučevali, kako gojiti molitveno

življenje in pobožnost. Tako so manjši bratje zelo širili pobožnost do Kristusove človeškosti in se trudili posnemati Gospoda. Ne preseneča nas torej, da je bilo veliko vernikov, moških in žensk, ki so se odločili, da se bodo pustili spremljati na poti krščanske vere manjšim bratom in dominikancem, ki so bili iskani in cenjeni duhovni voditelji in spovedniki. Tako so se rodila združenja vernih laikov, ki so se navdihovala pri duhovnosti sv. Frančiška in sv. Dominika, prilagojeni njihovem življenjskemu stanu. Gre za tako frančiškanski kot dominikanski tretji red. Drugače povedano, možnost »laiške svetosti« je osvojila mnogo ljudi. Kot je opozoril drugi vatikanski koncil, poklic k svetosti ni omejen na nekatere, ampak je splošen (prim. C 40). V vseh življenjskih stanovih, glede na zahteve vsakega od njih, je mogoče živeti evangelij. Tudi danes mora vsak kristjan težiti k »visoki meri krščanskega življenja«, kateremukoli stanu že pripada.

Pomembnost uboštevni redov je v srednjem veku tako zrasla, da so se laiške ustanove, kot na primer delovna združenja, stari cehi in celo civilne oblasti, pogosto zatekale k članom teh redov po duhovne nasvete, pa tudi za sestavo svojih pravilnikov in včasih tudi za reševanje notranjih in zunanjih sporov. Manjši bratje in dominikanci so postali duhovni animatorji srednjeveškega mesta. Z dobrim uvidom so udeleževali pastoralno strategijo, primerno družbenim spremembam. Ker je mnogo ljudi prihajalo s podeželja v mesta, svojih samostanov niso več postavljali v kmečkem, ampak v mestnem okolju. Poleg tega se je bilo potrebno za opravljanje dejavnosti v blagor d u š

premakati v skladu s pastoralnimi potrebami. Povsem nekaj novega je bila odločitev, da uboštevni redovi opustijo načelo stalnosti, ki je bilo klasično v starem meništvu, in se odločijo za nekaj novega. Manjši bratje in bratje pridigarji so potovali iz kraja v kraj z misijonsko gorečnostjo. Iz tega je sledilo, da so si zastavili drugačno organizacijo kot večina meniških redov. Namesto tradicionalne avtonomije, ki jo je užival vsak samostan, so dali večji pomen redu kot celoti in generalnemu predstojniku pa tudi strukturi provinc. Tako so bili uboštevni bolj razpoložljivi za zahteve vesoljne Cerkve. Ta fleksibilnost je omogočila pošiljanje primernih bratov za opravljanje posebnih poslanstev in so tako uboštevni redovi hitro dosegli severno Afriko, Bližnji Vzhod, severno Evropo. S to fleksibilnostjo se je obnovila misijonska dinamika.

Dodatni izziv so predstavljale kulturne spremembe, ki so potekale v tistem obdobju. Nova vprašanja so poživila razpravljanje po univerzah, ki so se rodile ob koncu 12. stoletja. Manjši bratje in bratje pridigarji se niso obotavljali prevzeti tudi te službe. Kot študentje in profesorji so vstopili na najslavnejše univerze tistega časa, vzpostavili študijska središča, napisali pomembna besedila, ustanovili prave šole misli, bili protagonisti sholastične teologije v njenem najboljšem obdobju, odločilno vplivali na razvoj misli. Največja misleca, sv. Tomaž Akvinski in sv.

Bonaventura, sta bila uboštevna in sta delovala prav s to dinamiko nove evangelizacije, ki je pogumno prenovila misel in dialog med razumom in vero. Tudi danes obstaja »ljubezen resnice in v resnici«, »intelektualna ljubezen«, ki jo je treba izvajati, da bi razsvetlili razum in povezali vero s kulturo. Zavzetost manjših bratov in dominikancev na srednjeveških univerzah je povabila, dragi verniki, da smo navzoči na krajih, kjer se oblikuje znanje, da bi spoštljivo in prepričljivo posvetili z lučjo evangelija na temeljna vprašanja, ki zadevajo človeka, njegovo dostojanstvo, njegovo večno usodo. Ko je pomislil na vlogo manjših bratov in dominikancev v srednjem veku, na duhovno prenavo, ki so jo prebudili, na dihanje novega življenja, ki so ga posredovali svetu, je neki menih rekel: »V tistem času se je svet staral. Dva reda sta vzniknila v Cerkvi in ji obnovila mladost, kot se obnavlja orlu« (Burkhard iz Ursperga, *Chronicon*).

Dragi bratje in sestre, kličimo ob začetku tega leta Svetega Duha, večno mladost Cerkve; naj po njegovem posredovanju vsak začuti, kako nujno je ponuditi skladno in pogumno pričevanje evangelija, da ne bo nikoli primanjkovalo svetnikov, ki bodo storili, da bo Cerkev sijala kot vedno čista in lepa nevesta, brez madeža in gube, sposobna silovito pritegniti svet h Kristusu in k svojemu odrešenju.

Prevedel:
br. Miran Špelič OFM

Obhajanje evharistije v misijonih

Pri vsem, kar bom povedal, se bom omejil na izkušnjo, ki sem jo živel 14 let v Afriki in še zlasti zadnjih pet let v Natitingouju, na severu Benina v zahodni Afriki.

Obhajanje evharistije je v Beninu res najpomembnejše za izražanje in življenje naše vere, zato je v središču župnijskega in škofijskega življenja. Tako škof, kot tudi duhovniki, redovniki, redovnice in angažirani laiki, veliko naredimo, da sv. mašo pravilno razumemo, slovesno in sveto obhajamo in da nam je bistvena referenčna točka krščanske identitete. V šestih točkah bom o tem spregovoril.

Evharistija je zunanje znamenje spreobrnjenja h Kristusu in izraža katoliško identiteto

Benin je kljub 20 % katoliškega življa še vedno dežela, kjer prevladuje pogansko okolje in iz katerega se je potrebno sprebrniti ob vstopu v katoliško Cerkev. Eno od znamenj spreobrnjenja je prav obiskovanje nedeljske sv. maše. Tisti, ki se iz poganskih družin spreobrnejo h Kristusu, pogosto doživljajo preganjanje svoje neposredne okolice. Še zlasti je to preganjanje močno, ko gre za otroke in mlade. Njihovi starši jih v nedeljo silijo, naj gredo delat in naj ne hodijo k sv. maši. Katehumen, skupaj s krščansko skupnostjo, se mora boriti za to, da lahko gre k sv. maši, saj ve, da brez rednega obiskovanja sv. maše v triletnem katehumenatu ne bo mogel biti krščen. Obhajanje nedeljske (in praznične) sv. maše je bistveno v življenju kristjana in je znamenje spreobrnjenja h Kristusu. Tudi poganski svet, ki naše majhne krščanske skupnosti obkroža, dobro ve, da prepoznamo kristjane po tem, da gredo ob nedeljah k sv. maši (krščanska identiteta). Tudi v SLO moramo obisk sv. maše doživljati in živeti kot znamenje našega spreobrnjenja, vere v vstalega Kristusa in kot pričevanje naše vere, pripadnosti Kristusu. Zato se sv. maše ne udeležimo samo zato, ker se v njej duhovno

osvežimo, dobro počutimo in dobimo pomoč na življenjski poti.

Evharistija je nadaljevanje afriškega čuta za sveto in skrivnostno Božjo navzočnost

V Afriki imajo ljudje močan in izostren čut za sveto, za svetost Boga in za svetost odnosa do Njega. To jim je vcepila v zavest že poganska tradicija. Krščanstvo pa prejeti čut plodovito usmerja v odnos do Kristusa, ki je najpolnejše navzoč v Evharistiji.

Da bi začutili čut svetega v afriški tradiciji, vam navedem nekaj primerov: *pokopališče je sveti kraj, zato se lahko nanj vstopi le izjemoma in brez obuvala; ko si se okužil z zlom, se moraš z obredi očistiti – posvetiti; moško in žensko iniciacijo v odraslost moraš nujno opraviti, sicer te bo doletela nesreča, zlo, kazni prednikov in boš nečist, neposvečen; ne dotikaj se trupla mrtvega človeka, ne prihajaj z njim v neposredni stik, nečist boš; prešuštvo, nezvestoba v zakonu, je začetek smrti, zato opravi pravno zadostilno daritev, da se smrt ne razširi naprej, na ostale člane družine, itd.* Teh nekaj primerov nam govori o tradicionalnem čutu za sveto, ki ga spreobrnjeni Afričan sedaj kot novi človek doži-

vlja v svetih zakramentih, še zlasti v sv. Evharistiji. Če je nek spreobrnjeni pogan spoznal, da je Evharistija sveti čas in dogodek Božje navzočnosti, jo bo spoštoval z vsem svojim svetim bitjem, bo imel do nje najsvetejši spoštljivi odnos in jo bo tako tudi obhajal skupaj z drugimi. Če pa se ne spreobrne, potem ostaja zanj – kljub sv. krstu – sveto še vedno v njegovi poganski tradiciji in ne v Evharistiji.

Ta čut, da je sv. Evharistija najsvetejše dogajanje na Zemlji, saj prihaja in je v njej navzoč sam Božji Sin, se nadalje kaže potem v tem, da:

Evharistijo živimo v popolnem veselju in zbranosti.

Evharistija, ki je srečanje z živim Bogom, skrivnostno navzočim v zbranem občestvu, Božji Besedi in pod podobama kruha in vina, je zato vedno čas ali dogodek popolnega veselja. Tu »pojeta« celotna duša in telo. Veselo petje, ritmi, bobni, drugi instrumenti, ples, prinašanje darov – vse to mora to veselje izraziti.

Skupaj z veseljem pa je v isti sv. Evharistiji navzoča velika zbranost. Za Afričana Evharistija ni veseljačenje, »žurka«, »spektakel«, »kulturna« prireditev. Ne, gre za sveto dogajanje: Bog sam prihaja, zato ga moram sprejeti z zbranim srcem, v tišini, v premisleku, v notranji drži poslušnosti, odprtosti in sprejemanja največje skrivnosti. Prav zato ima tišina, zlasti po evangeliju, pridigi, po sv. obhajilu – tako pomembno

vlogo. Naš škof v Natitingouju, msgr. Pascal N'Koue, je odločno vztrajal pri pomenu teh svetih trenutkov tišine in zbranosti. Prepovedoval je vse, kar bi to lahko motilo, kot recimo: dodatne denarne nabirke, ali hrup modernih instrumentov pri spremljanju pesmi. Vse to moti sveto zbranost in svetost evharističnega dogajanja. V tem smislu je škof dovolil uporabo modernih glasbenih instrumentov le, če so pritrjeno in zbrano spremljali pesem in niso bili glasnejši od pesmi, ki jo je bilo potrebno slišati.

V Beninu obhajamo torej Evharistijo po eni strani v veliki sproščenosti, veselju, z vsem telesom, a istočasno v globoki sveti zbranosti.

Če te ne bi bilo, bi onečastili sveti dogodek Božjega prihoda med nas v sv. maši. Zaradi svetosti in zbranosti pri sv. maši je naš škof Pascal vedno bolj vztrajal, da je potrebno ohranjati LATINSKO KORALNO PETJE, ker to močno iz-

raža BOŽJO SKRIVNOSTNOST. Večkrat smo pri velikih mašnih slavljih poslušali latinsko koralno petje, duhovniki pa smo somaševali v LATINSKEM KANONU. V isti skrbi je škof Pascal povabil v škofijo tudi benediktinke, ki pojejo ves oficij v latinščini in pri katerih se tudi mašuje v latinščini. Pogosto je vabil duhovnike in laike, naj se pri teh sestrah v odprtem delu samostana udeležujejo petega brevirja ter se tako učijo zbrane in skrivnostne prisotnosti Gospoda Jezusa v sveti liturgiji.

K zbranosti pri sv. Evharistiji sodi tudi to, da posebna skupina laikov, ki skrbi za lepo potekanje in red pri bogoslužju, skrbno pazi, da se obhajajo z Gospodovim telesom le tisti, ki so pripravljeni, primerno oblečeni, urejeni,

v cerkveno urejenem odnosu (če so kristjani »koruzniki«, ki bi radi šli k obhajilu, takoj obvestijo župnika, da se z njimi pogovori...). Kadar pridejo v župnijo novi verniki, se morajo najprej predstaviti s krstno knjižico, da vidimo, če se lahko obhajajo.

Evharistijo živimo v spontanem in dejavnem sodelovanju vernih laikov

Navkljub pravkar povedanemu, pa moramo ugotoviti, da v afriški liturgiji ne manjka spontanosti, neposrednosti, tudi pri sv. maši. To se kaže na več načinov: včasih po obhajilu kot znamenje veselja izbruhne preprosto petje različnih zelo veselih razgibanih pesmi, ki jih je porodila *Pre-nova v Duhu*; verniki sami s svojimi besedami spontano na svojih mestih izražajo v francoščini, ali v lokalnih jezikih, svoje prošnje k Bogu, itd.

O sodelovanju vernih laikov pa lahko rečem, da sami – organizirani v liturgični skupini bralcev – pripravljajo branje nedeljskih beril in kratkih uvodnih komentarjev k berilom, prošnje vernikov in druga primerna besedila glede na liturgično leto, ali praznik. Duhovnik jim samo pove, na kaj naj bodo pozorni in verni laiki vse sami pripravijo, kasneje pa tudi primerno in jasno preberejo. Spontano sodelujejo tudi pri drugih stvareh: čiščenje cerkvenih prostorov, zbiranje in prinašanje darov za darovanje, organizacija dodatnih nabirk za potrebe cerkve, za gradnje, itd... Laiki tudi berejo oznanila in vernike opominjajo v zvezi z nepravilnostmi, ki jih odkrivajo pri obnašanju v cerkvi ali pri sv. obhajilu.

Evharistija izraža potrebo po občestvenem izražanju in življenju vere

Tako kot nam pravi starozavezno razodetje imena *Jahve*, da Bog ne more obstajati sam zase, marveč le skupaj z nekom, v tem primeru s svojim izvoljenim ljudstvom, tako je tudi za Afričana temeljnega pomena BITI SKUPAJ Z DRUGIM(-i), v skupnosti pred Bogom in Zanj. Sv. Evharistija tako odlično uresničuje to afriško potrebo po skupnem slavljenju, molitvi k Bogu. Lepo je biti skupaj in skupaj moliti Boga. Vero je zato nujno živeti v občestvu in to se dogaja prav

v sv. Evharistiji, pa tudi v rožnem vencu, ki sv. Evharistijo pripravlja. Takšno občestvo kristjani živijo tudi v temeljnih krščanskih občestvih po domovih. Za Afričana je važno, da se vero živi, izraža občestveno. Na to potrebo odgovarjajo tudi slovesne procesije z Najsvetejšim po mestu, ko nas spremlja policija in vsi navdušeno plešejo in pojejo pred evharističnim Jezusom v monštranci. Tudi križev pot na Veliki petek omogoča življenje te temeljne verske potrebe: kot občestvo slaviti Boga. Evharistija tako gradi občestvo Cerkev, župnije in jo usposablja za druge oblike občestvenega druženja: razno zunanje praznovanje cerkvenih praznikov, žu-

pnijskega žegnanja, svetih zakramentov krsta, prvega sv. obhajila, sv. birme, ... Evharistija je v naši župniji sv. Bernardke v Natitingouju bila tudi močna spodbuda za nogometne tekme, ki smo jih po sv. maši organizirali med starejšimi in mlajšimi župljani in celo med dekleti.

Tukaj naj omenim še to: večino našega občestva sestavljajo otroci in mladi, ki so polni dinamizma, življenja, dobre volje, veselja, pa seveda tudi mladostne zaletavosti, krhkosti in nemoči... Za občestveno izražanje vere je to pomembno, osrečujoče. V SLO ne morem razumeti, kako imajo mladi brezbrizno, naveličano, uporniško držo do evharistije. Kot da niso mladi! Kot da niso živi! To je za Afriko nepojmljivo: biti mlad in biti do Kristusa in vere

tako mlačen, neživljenjski, brez udarniškega naboja za Kristusa!

Evharistija – za Boga je treba imeti čas

Moram končati, zato bom kot zadnji vidik prinesel še vidik časa: **za Boga si je treba vzeti čas in mu ga podariti**. Evharističnega dogajanja ne smemo vkleniti v primež časa. Ko si z **Bogom, ne gledaš na uro**, nisi skopuh v času, ki mu ga podariš. Če gledaš na uro, pomeni, da nisi vstopil v dogajanje, v srečanje z Bogom. Tvoje srce, želje, hrepenenja so drugje in ne pri Bogu. Ali ni Bog največje in najvišje dobro? Kaj bi me potem lahko bolj osrečilo ali bilo bolj pomembno, kot je On?

Afričan ve, da je Bog velik in doživlja Njegovo veličino in njegov pomen v svojem življenju, zato mu podarja čas, mu podarja sebe, svoje telo in duha in se ne sprašuje, koliko časa bo to trajalo. V »brezčasnem« podarjanju Bogu, ki se lahko zavleče v več ur, zato ni problematično, če mati med sv. mašo otroka podoji; če otroci gredo vmes na stranišče ali če zadovoljijo kakšno drugo neposredno potrebo. Bistveno je, da so z **Bogom in da imajo čas zanj**, ki je darovalec vsake minute in vsakega letnega časa ...

Zdi se mi, da lahko tudi ta pogled na Evharistijo da odgovor na marsikakšno vprašanje, ki si ga o dolžini sv. maše postavljamo v slovenskem prostoru ...

Za zaključek

V afriški kulturi so razumeli veličino Evharistije in jo temu primerno - v skladu s tem, kar so in kar postajajo ob Kristusu - tudi živijo. Tudi Slovenci živimo Evharistijo iz svoje kulturne danosti in zaznamovanosti. S pogledom k drugim, ki so v svoji veri pristni, goreči, predani, veseli, se lahko še bolj učimo ljubiti Evharistijo in jo živimo s podobnim žarom in gorečnostjo.

Evharistija je veselje, je dogodek Boga med nami. Evharistija zaobjema vse naše življenje, ga v celoti prenavlja in odrešuje. Zato skupaj s papežem Janezom Pavlom II. lahko mirno rečemo: »Cerkve živi iz Evharistije«.

p. Pepi Lebrecht, dolgoletni misijonar v Afriki

Odgovoril sem na »mali oglas«

Frančiškan p. Metod Ogorevec prihaja iz župnije Ljubljana Šentvid. Že dolga leta živi in deluje v ZDA, trenutno je njegov misijon v Slovenskem verskem središču v Lemontu.

P. Metod, kako vas je pot prinesla med frančiškane?

V otroških letih sem rad bral in oče mi je dal v roke knjige, ki so bile moji starosti primerne. Med temi je bila tudi knjiga Marije Kmetove, Sveti Frančišek Asiški. Njegova zgodba me je v drugem razredu osnovne šole zelo prevzela. Frančiška sem hotel takoj posnemati. Začel sem s tem, da sem zelo popustil v šoli, saj tudi Frančišek ni kaj dosti hodil v šolo. Starši so morali krepko poprijeti vajeti, da so mi pomagali preusmeriti to vneto. Usmerili so me v ministrantske vrste in na duhovne vaje. Po končani osnovni šoli sem želel iti v samostan v Kamnik

učil angleščine in spoznaval način življenja frančiškancev, ki so pod slovensko provinco, živijo pa v ZDA. Kasneje sem se ponudil, da bi delal med izseljenci v Avstraliji. Avanturistični duh me po izkušnji v Ameriki ni zapustil. Milost namreč predpostavlja naravo. In milost je hotela, da sem šel najprej spet za eno leto v ZDA, na ameriško župnijo v Johnstown, ki jo upravljamo frančiškani. Štiri leta in pol sem se potem v Avstraliji Bogu zahvaljeval, da sem imel to uvajanje v prakso glede angleščine, načina dela

od koder bi obiskoval gimnazijo v Kamniku, a nisem bil sprejet, ker je bila šola prepolna. Pri vojaki v Makedoniji se me je Bog ponovno dotaknil - preko mame, ki mi je pisala, da so šli domači na novo mašo kapucinskega novomanašnika, ki je pristrčno in lepo maševal, čeprav mu petje ni šlo. Ob tej in še par drugih "malenkostih" se mi je ponovno prebudil klic iz otroštva. Opravil sem devetdnevniko k Svetemu Duhu in k Mariji Pomagaj ter intenzivno premišljeval ob pisanju dnevnika v tistih devetih dneh. Potem sem pisal p. Pashalu, če po končanem vojaškem roku lahko pridem v noviciat, čeprav nisem vedel ne kje ga imajo in ne kaj bom tam delal.

Kdaj ste odšli v ZDA?

Prvikrat sem šel tja kot študent. Dva meseca in pol sem bil v Jolietu pri Chicagu, kjer sem se

itd. Po tem času pa se je naš pater David želel iz Lemonta vrniti v domovino, p. Ciril, ki je bil prej na Brezjah, pa se je ponudil za Avstralijo. Na "mali oglas" v Poročilih (frančiškansko glasilo) sem se ponudil, da grem v Lemont, če nimajo drugega. Tu sem sedaj že osmo leto.

Navadno mislimo, da misijonarji zapustijo svojo deželo, da bi evangelizirali tuja ljudstva, vi pa oznanjate vero »svojim«. Kakšen je vaš misijon?

Naši ljudje so se iz političnih (povojne razmere in enopartijski politični sistem), ekonomskih (revščina, iskanje boljših razmer za delo in življenje) in drugih vzrokov (sosed je šel, fant je povabil dekle, "bil sem mlad in neumen"...) po vojni in že prej selili v tujino. Sicer so se dobro navadili na tukajšnje razmere, še vedno

pa najlažje molijo in praznujejo slovensko. Tej želji, veselju, pričakovanju in tudi domotožju, prihajamo naproti slovenski duhovniki. Druga in tretja generacija nas ne potrebuje več toliko, prva pa zelo. Slovenski duhovnik jim je znamenje, da je Bog z njimi "do skrajnih meja sveta."

Kaj vam na vašem misijonu prinaša največ veselja, kaj je za vas največje znamenje Boga v tem, kar živite?

Največ mi pomeni zavest in občutek "Tukaj sem, ker si me klical." Hkrati se zavedam, da

je glede tega potrebna stalna budnost, ker Gospod lahko spet kam pokliče. V zadoščenje mi je, da zdomci zelo cenijo, da je slovenski duhovnik med njimi. Lepo je, ker čutijo, da je slovensko središče njihovo in so pripravljeni veliko pomagati, samostojno pristopiti in narediti, kar je potrebno.

*Pogovarjala se je:
s. Ana Slivka FMM*

*Fotografije:
arhiv p. Metoda*

Napovednik dogodkov

MAREC 2010

- 26. 2. – 7. 3. 2010 misijon v župniji Sv. Ema pri Podčetrtku, bratje frančiškani
- 4. – 7. 3. 2010 obnova misijona v Krkavčah in Koštaboni, bratje frančiškani
- 6. – 14. 3. 2010 misijon v župniji Lendava, bratje kapucini
- 12. – 21. 3. 2010 misijon v župnijah Škocjan, Turjak in Rob, bratje kapucini
- 12. – 21. 3. 2010 misijon v župniji Deskle, bratje minoriti
- 12. – 21. 3. 2010 misijon v župniji Sostro pri Ljubljani, bratje kapucini in frančiškani ter sestre FMM
- 12. – 21. 3. 2010 misijon v župniji Velike Poljane, bratje minoriti
- 12. – 21. 3. 2010 misijon v župniji Dobropolje – Videm, bratje kapucini
- 12. – 21. 3. 2010 misijon v župniji Ribnica, bratje minoriti
- 12. – 21. 3. 2010 misijon v župniji Velike Lašče, bratje frančiškani
- 19. – 21. 3. 2010 Duhovne vaje FRAMA

APRIL 2010

- 5. – 9. 4. 2010 volilni kapitelj bratov frančiškanov
- 9. – 10. 4. 2010 Klarin dan mladih (Nazarje)
- 10. – 18. 4. 2010 misijon v župniji Trst, bratje minoriti
- 17. – 25. 4. 2010 misijon v župniji Mozirje, bratje kapucini

MAJ 2010

- 8. 5. 2010 Festival FO in FRAMA, ki se bo združil še s FSR (Ptujška Gora)
- 21. – 23. 5. 2010 Duhovne vaje za brate in sestre FSR, vodi p. Ambrož Mušič OFM (Vipavski Križ)
- 13. 6. 2010 Slovenski evharistični kongres (Celje)

Pogovarjamo se z našimi duhovnimi asistenti

P. Mihael S. Vovk OFM

je duhovni asistent v Pokrajinskem svetu Koper, bralcem Brata Frančiška pa je poznan tudi kot nekdanji dolgoletni urednik te revije.

P. Mihael, kako se duhovno spremstvo v Narodnem svetu razlikuje od delovanja na krajevni ravni?

Draga s. Mateja, presenetila si me s svojim vprašanjem. Na Sveti Gori ni krajevnega bratstva FSR. Nekaj časa sem hodil v Tolmin, dokler ni kaplan prevzel duhovne asistence krajevniemu bratstvu FSR. Tako sem trenutno kot frančiškan član Konference duhovnih asistentov pokrajinskega bratstva koprške škofije. Ne vem, če je Narodni svet razmišljal o tem, da bi po ustanovitvi novih škofij preoblikoval Konference pokrajinskih duhovnih asistentov. Morda bi bilo dovolj, če bi bilo spremenjeno v naslovu, npr. Konferenca pokrajinskih duhovnih asistentov: a) nadškofije Ljubljana in škofije Novo mesto, b) nadškofije Maribor, škofije Celje in škofije Murska Sobota, c) škofije Koper. Vendar to ni najpomembnejše.

Temelj vsaki duhovni in pastoralni asistenci je 26. člen Vodila, kjer je poudarjeno, naj odgovorni na raznih ravneh »poprosijo predstojnike štirih Frančiškovih redovnih družin za redovnike, ki so primerni in pripravljeni nuditi duhovno pomoč, saj je svetno bratstvo že stoletja povezano z njimi.« (Vodilo, člen 26).

To so tudi lani na praznik sv. Frančiška poudarili štirje generalni ministri v pismu, s

katerim so potrdili nekoliko spremenjen Statut za duhovno in pastoralno asistenco FSR (Rim 4. 10. 2009). Ob koncu pisma beremo: »Ko zaključujemo to pismo, se želimo zahvaliti vsem duhovnim asistentom za njihovo služenje in jih spodbuditi, naj s posebnim zanimanjem in ljubeznijo še bolj nudijo strokovno pomoč, pospešujejo in skrbijo za bratstva FSR in mladino po vsem svetu. Spominjamo vas na besede, ki jih je sestra Encarnacion del Pozo, generalna ministra FSR, na generalnem kapitlju pod rogoznicami (Assisi, 16. 4. 2009) naslovila na navzoče brate in sestre: 'Pastoralna skrb in duhovna asistenco FSR mora bolj kakor iz pravnih norm izvirati iz ljubezni in zvestobe lastni poklicanosti in želji, da bi jo podelili, ko spoštujemo naravo svetnega bratstva in dajemo prednost pričevanju frančiškovega življenja in zlasti bratskega spremstva.'«

Naj odgovorim na vprašanje. Trdno sem prepričan, da ni razlike, kje deluješ kot asistent ali v krajevnem ali v pokrajinskem ali narodnem bratstvu FSR. Bolj pomemben se mi zdi poudarek na besedah Vodila: asistenti, ki so primerni in pripravljeni nuditi duhovno pomoč. Po domače bi rekli: Asistenti, ki so navdušeni in goreči! Ti morejo razplamteti tleči stenj (prim. Mt 12,20). Težko boste našli brata, ki bo rekel, da je primeren in strokovno pripravljen in nima preveč drugih obveznosti. Duhovno in pastoralno asistenco so sprejeli, ker so jih določili njihovi provincialni ministri. Kljub temu asistenti sprejmejo nalogo, ki resnično izvira iz ljubezni in zvestobe lastni poklicanosti.

Bogu hvala, da sem se v preteklih letih srečeval z gorečimi brati minoriti, kapucini, frančiškani in navdušenimi sestrami in brati v svetu, ki so v letih po vojni (edino Tretji red sv. Frančiška Asiškega ni bil po vojni prepovedan) skušali narediti, kar se je narediti dalo. Polagoma je Frančiškov svetni red izstopil iz »katakomb« cerkva in v popolnosti zaživel. Dobili smo Frančiškove spise, drugo literaturo, ki je prej nismo imeli. Frančiškov svetni red je dobil svoje novo Vodilo, Konstitucije in

ostale priročnike in smernice za redno življenje krajevnih, pokrajinskih bratstev in seveda narodnega bratstva. Zaživel so kapitli na vseh ravneh, ki usmerjajo življenje bratstev. Zažive-li so Frančiškovi otroci in Frančiškova mladina, pa Frančiškovi tabori in festivali, romanja v njegove kraje, duhovne vaje, podaj MI Roko ...

Kako bi lahko še poživili sodelovanje med FSR in revijo Brat Frančišek, da bi bila še bolj »naša«?

Ko sem julija 2007 pisal skupaj z novim urednikom br. Janezom uvodnik za 4. številko revije Brat Frančišek, sem premalo izrazil svoje veselje, da je mlad brat, ki ima mnogo sposobnosti prevzel uredništvo. Do sedaj se nisem motil. Več kot dva letnika pričata o tem. Menim, da je ravno njegova usposobljenost in dolgoročno načrtovanje precej poživilo sodelovanje med FSR in revijo Brat Frančišek. In tako bo gotovo tudi v prihodnosti. Morda se bo kaka rubrika spremenila. Vesel pa sem pozitivnih odzivov od najrazličnejših ljudi, ki se srečajo z revijo. Revija bo bolj »naša«, če bo uredniški odbor goreč in skrbel še za več navdušenih sodelavcev.

Kje vidite poslanstvo FSR v svetu, kje so tista področja delovanja, ki bi jih bilo potrebno poživiti?

Ustavil se bom pri treh členih Vodila, čeprav bi moral poudariti kar nekaj členov tega kratkega Vodila FSR.

4. člen: *Frančiškovi bratje in sestre v svetu naj si prizadevajo, da bodo pogosto prebirali evangelij, ko prehajajo od evangelija v življenje in iz življenja k evangeliju.*

5. člen: *... Navdih in usmeritev njihovega evharističnega življenja naj bo vera svetega Frančiška,*

ki je rekel: »Na tem svetu ne vidim od najvišjega Božjega Sina nič telesnega, razen njegovega presvetega Telesa in predragocene Krvi.«

14. člen: *Z vsemi ljudmi dobre volje so poklicani graditi bolj bratski in evangelijski svet ...*

Zdi se mi, da bi morale sestre in bratje večkrat skupaj prebirati in se pogovoriti o posameznih kratkih členih Vodila, ki jih usmerja v to, da bi bili žive ikone svetega Frančiška v najrazličnejših trenutkih vsakdanjega življenja. Ob koncu življenja je rekel sv. Frančišek svojim bratom: Jaz sem svoje naredil. Naj vas razsvetli Gospod, kaj morate narediti vi!

Dragi p. Mihael, najlepše se vam zahvaljujem za vaše spodbudne besede ter za vso skrb in ljubezen, ki jo darujete bratom in sestram Frančiškovega svetnega reda. Mir in dobro.

Pogovor pripravila Mateja Trajbarič FSR

Obračam zadnje liste leta 2009

Leto 2009 se izteka. Za naš kraj, Grgar pod Sveto Goro, je bilo to leto z izrednimi poudarki: praznovali smo namreč 470 letnico prikazanja Matere Božje pastirici Uršuli Ferligoj, ki je bila doma v Grgarju, v Vasi.

Na pobudo bratov frančiškanov s Svete Gore smo sestavili skupen program praznovanj, ki so potekali v svetogorski baziliki in v župniji Grgar. Naša župnija je »vstopila« v jubilejna praznovanja na zadnjo postno nedeljo. Vodili smo pobožnost že tradicionalnega križevega pota s Prevala na Sveto Goro. Na nedeljo Svete Trojice

je vsakoletna župnijska procesija na Sveto Goro čez Preški vrh. Letošnja je bila prelepo duhovno doživetje. Romarji smo se zbrali v Vasi pred spomenikom pastirice Urške. Fantje in moške so nosili Milostno podobo Svetogorske Kraljice, ob njej deklici v oblačilih sešitih po vzoru iz del Nerijevih poslikav Prikazanja. Pobožnost sta na sedmih postajah vodila svetogorski gvardijan Bernard Goličnik in domači župnik Matjaž Kravos.

Že naslednjo nedeljo je bila osrednja kulturno-duhovna prireditev v Vasi z naslovom NA SVETI GORI ZVON ZVONI. Mladi oder domače dramske skupine je uprizoril *Prikazanje na Skalnici leta 1539*, peli so združeni cerkveni pevski zbori gorskih župnij, domači ljudski pevci iz Lokovca in gostja Ljoba Jenče.

Jubilejna praznovanja smo sklenili na nedeljo sv. Petra, drugega zavetnika župnije, s slovesno sv. mašo, procesijo in podelitvijo spominskih podob.

Že med pripravami na zgoraj našeta praznovanja, je prišla novica, da bomo v Grgarju gostili Frančiškov tabor, tokrat že tretjič. Anica, Klavdij, Oliver in morda še kdo so takoj naredili prepotrebne korake in prostor pod Sveto Goro je napolnil otroški živ žav z bogatimi programi, na katere smo bili povabljeni tudi domačini. Prelepa so bila doživetja ob večernih sv. mašah pod milim nebom, pristrčne otroške prošnje in zahvale ter do srca segajoče prepevanje: »V hru-

pu drvenja življenja, vsak utrip srca za Boga...«

In voditelji tabora in mladi animatorji! Njihova vedrina in optimizem sta bila občudovanja vredna zlasti v prvih dveh izmenah, ko je dan za dnem lilo, kot iz škafe, ko sta blisk in grom tekmovala, kdo bo močnejši, ko se blata tudi s sprotnim posipanjem gramoza ni dalo ukrotiti! Ponoči, pod varno streho našega doma smo mislili nanje in iskali rešitve, da bi se tabor preselil vsaj ponoči nekam pod varno, suho streho. A vodstvo tabora je na ponujene rešitve odgovarjalo: »Saj bo boljše, počakamo še par dni, ni še tako hudo. Zaupamo v Božjo voljo!« In res tudi vreme se je umirilo in ostale tri izmene so preživele lepe dni. Močno upamo, da se še kdaj vrnejo med nas.

V jubilejnem letu je Grgar dobil prvo večje monografsko delo o kraju »Grgarski zbornik«. Na 350 straneh je kar 31 člankov, v katerih 26 avtorjev obravnava raznovrstno tematiko iz grgarske preteklosti, iz življenja posameznih Grgarcev in izbrano kulturno in naravno dediščino Grgarja in okolice.

Ko obračam zadnje liste, liste starega leta, mi v zahvalo za vse doživeto v srcu zveni tista prelepa, navdušujoča melodija iz tabora Frančiškovih otrok: V hrupu drvenja življenja, vsak utrip srca za Boga ...»

Justina Doljak, Grgar

Darovi za revijo Brat Frančišek

Od 1.12.2009 do 31.1.2010 se je nabralo še nekaj vaših darov za vzdrževanje revije Brat Frančišek.

Revija lahko izhaja le zaradi Vaše darežljivosti zato se vsem zahvaljujemo za podporo in obenem prosimo vse, da nam stojite ob strani še naprej.

120 € Šolske sestre Celovec in Šentrupert
100 € Neda Štiglic
70 € KB FSR Sv. Trojica
50 € Minka Kuclar
30 € Vida Nahtiga
25 € Zdravko Grahor, Urtelj Ana
20 € Nika Malalan, Župnija Šmatno ob

Paki, Anton Štancar, Jože Kastelic,
Pavla Gostečnik, Nežka Božič
15 € Anica Kocjan
10 € Sonja Zver, Jolanda Zver, Ana Tunič,
Marija Mali, Janez Gregorc, Janez
Lenc, Anamarija Pucelj, Kranjc Cilka,
Jožefa Kramzar, Ljudmila Flego

Volilni kapitelj KB FSR Tolmin

Dne 10.11.2009 smo imeli v Tolminu volilni kapitelj KB FSR. Poleg bratov in sester KB so se kapitelja udeležili tudi: p. Mihael Vovk OFM, pokrajinski duhovni asistent FSR, br. Stanko Šorli, predsednik pokrajinskega sveta FSR in g. Primož Erjavec, duhovni asistent KB FSR.

Po uvodnem pozdravu s. Marinke nas je nagovoril p. Mihael Vovk. Ob zgledu sv. Leona

Velikega, ki je ta dan gođoval, nas je spodbudil k pripravljenosti za služenje in sprejemanje odgovornosti v FSR. S pesmijo smo prosili Sv. Duha za razsvetljenje in zmolili večernice.

S. Marinka je na kratko opisala naše bratstvo, ki šteje 32 članov. Srečujemo se mesečno, vendar zaradi bolezni in starosti se vsi srečanj ne morejo udeleževati. Bratstvo vsak mesec po našem namenu daruje dve sveti maši. Trudimo se za duhovno rast ter za našo medsebojno povezanost.

Predsednik kapitelja br. Stanko Šorli nas je seznanil s potekom volitev. Na kapitelju je bilo

Želite postati
podporniki revije
Brat Frančišek?
Nakažite svoj dar na TRR
Frančiškovega
svetnega reda:

SI56-2420-1900-4608-820

Pri plačilu se sklicujte
na 00 700-10
(glej priloženo sliko).

**Bog povrni
za vsak vaš dar!**

Plačilni nalog		☒ Plačilo	☐ Drug gotovinski	☐ Posing gotovinski	☐ Nujno
Naziv		Številka računa		Datum plačila	
Ulica		Referenca			
Kraj	Valuta	Valuta profila			
	EUR				
Namen plačila					
PRISPEVEK ZA REVUJO DF - 2010					
Naziv		Številka računa			
NARODNI SVET FSR SLO		SI56 2420 1900 4608 820			
Ulica		Referenca			
PRESERNOV TRG 4		00 700-10			
Kraj					
1000 LJUBLJANA					

Novi molitvenik za FSR

Po nekaj letih priprave je končno zagledal luč sveta naš molitvenik na 160 straneh, ki smo mu dali preprost naslov Molitvenik bratov in sester FSR. Na lanskem kapitelju v Oazi miru smo dobili prve izvode in po nekaterih bratstvih ste ga že prejeli in ga verjetno že z veseljem uporabljate tako na skupnih srečanjih kot tudi za osebno molitev.

Po spremni besedi mariborskega nadškofa in metropolita dr. Krambergerja lahko preberemo uvodne besede narodnih duhovnih asistentov FSR iz vseh treh vej prvega reda, potem pa se začne posamezne skupine molitev. Najprej so seveda splošni molitveni obrazci. Čeprav jih

znamo na pamet, je lahko včasih prav nekaj posebnega, če jih kljub temu še preberemo. Ob koncu tega sklopa imamo po rožnem vencu še premišljevanja križevega pota.

Drugi, daljši sklop ima naslov Molitve bratov in sester. Poleg Frančiškovih in Klarinih molitev iz njunih spisov so tukaj še druge molitve iz serafinskega izročila in življenja, vrsta tri- in devetdnevnice, pa še šest različnih litanij. Med njimi omenimo posebej litanije naše zavetnice sv. Elizabete Ogrske. Ne manjka pa seveda niti besedilo obnove obljud.

V zadnjem delu je naveden serafinski kalendar, ki mu sledijo posebne molitve v čast naših svetnikov in svetnic.

Molitvenik lahko naročite v svojem bratstvu in odgovorni posreduje naročilo na pokrajinski svet. Molitvenike bomo razdelili naročnikom na pokrajinskih srečanjih.

21 prisotnih, od tega je bilo 16 bratov in sester z aktivno volilno pravico. Volitve so potekale mirno in ubrano.

Izvolili smo nov svet krajevnega bratstva: predsednica s. Marinka Kenda, podpredsednik br. Zoran Kenda, tajnica s. Ida Kavčič, blagajničarka s. Jožica Kavčič, odgovorna za vzgojo s. Nada Leban.

P. Mihael Vovk je nad novim svetom krajevnega bratstva zmolil blagoslovno molitev.

Sledil je agape za sprostitev in medsebojno druženje.

Naj Gospod na priprošnjo sv. Frančiška blagoslovlja nas in naše delo.

s. Ida Kavčič FSR

Br. Mirko Potočnik, predsednik NS FSR

Vnarodnem svetu FSR sem že dolgo in sem se že marsikaj naučil. Še naprej bomo pospeševali delo vseh članov v NS, da si lepo porazdelimo zadolžitve, kar je bilo že v tem mandatu zelo

učinkovito. Všeč mi je, da je zastopanost v NS krajevno dovolj razpršena.

Najprej je treba poskrbeti za bratstva, ki sama ne zmorejo več zaradi starosti, imajo pa veliko ljubezni do FSR. Zdi se mi pomembno, da se taka bratstva okrepi. Sv. Frančišek je aktualen, kar vidimo povsod, še posebej letos ob 800 letnici. Ena od naših nalog je večja prepoznavnost Frančiškovih redov, ker je na tem področju še vedno veliko zmede. Obljubili smo življenje po evangeliju, smo glasniki veselja in upanja, zato nikakor ne bi želeli, da je FSR prešerna skupina ljudi, bratov in sester, ki živijo z drugimi ljudmi in sprejemajo vsakega.

Duhovne vaje Frančiškovih otrok štajerske regije

Drugi vikend v januarju (8.-10.01.2010) so v Kančevcih potekale duhovne vaje za Frančiškove otroke. V petkovem poznem popoldnevu smo bili že, vsi veseli in željni novih dogodivščin, zbrani v Domu duhovnosti Benedikt.

Ob prihodu smo odložili nahrbtnike in odšli do jedilnice, kjer nas je čakala okusna večerja. Med jedjo smo polni pričakovanja razmišljali o stvareh, ki nas čakajo in kmalu je napočil trenutek, ko smo se zbrali v zgornji dvorani in se na prav zabaven način drug drugemu predstavili. Vsak izmed nas je namreč dobil listič z narisanim obrazom, na katerega je napisal svoje najljubše stvari, ki jih z določenim delom obraza lahko in najraje počne. Tako je npr. za oči napisal njegov najljubši film; za ušesa, katero glasbo najraje posluša, ... in drug o drugem smo izvedeli precej zanimivih reči. Zatem smo si ogledali

prvo tretjino filma *Marcelino kruh in vino*, ki je bil glavna tema teh duhovnih vaj. Bilo je tako zanimivo, da nismo bili prav nič navdušeni, ko so film ustavili in smo se morali začeti pripravljati na spanje. A še preden smo se zavili v tople spalne vreče in prisluhnili pravljici, smo se izročili Angelu Varuhu in se v mislih zahvalili za minuli dan.

Naslednje jutro smo še z večjim pričakovanjem vstali in se pred zajtrkom dokončno predramili z jutranjo telovadbo, ki so jo popestrili igrivi zvoki pesmi in brez dvoma je bila dober začetek dneva za vse nas. Delavnice, ki so sledile, pa so bile tako raznolike in zabavne, da se

gotovo ni našel nihče, ki bi mu bilo dolgčas. Iz danih besed smo v obliki pesmi sestavljali zahvalo Bogu, peli, se pogovarjali o sveti maši in obiskali tamkajšnjo cerkvico ter izdelovali »tavčke« in hostije. Ves čas pa smo se trudili, da smo svojo dobro voljo prenašali na ostale in tako je bilo vzdušje

med nami cel vikend prijetno. Prosti čas po kosilu smo večina izkoristili za druženje z novimi in starimi prijatelji. Čeprav zaradi dežja nismo mogli ven, smo se imeli super! Nekateri so pri-

dno pomagali pri izdelovanju in pokušanju hostij, drugi so v zeleni dvorani skakali po blazinah, spet drugi so ta čas izkoristili za počitek, učenje ali pogovor, nekaj pa jih je obsedelo za mizo s kartami... Po daljšem odmoru smo nadaljevali s popoldanskimi delavnicami, se pripravljali na češčenje Najsvetejšega in si ogledali drugo tretjino filma. Ko smo se navečerjali smo že kar v

pričakovanju čakali na njegov razplet in proti koncu videli prav žalosten prizor. Naučili pa smo se, da se na videz še tako nemogoča želja lahko uresniči, če si le-to dovolj želimo in smo vselej velikodušni in skrbni do naših bližnjih. Približeval se je konec dneva in pred spanjem

smo imeli še kviz iz znanja, ki smo ga pridobili skozi ta vikend. Igra je bila zelo napeta, a je – kot vedno – zmagal najboljši!

Zadnje, nedeljsko jutro smo imeli po zajtrku priprave na mašo, ki smo jo imeli po prihodu naših staršev. Ko je bila maša končana, nas je v jedilnici že čakalo slastno kosilo, pri katerem smo klepetali in si izmenjavali številke

vse do odhoda domov. Dobre volje in z lepimi spomini smo se razšli in si obljubili, da se vidimo – če ne prej – zagotovo naslednje leto.

Eva

Duhovne vaje FO primorske regije v Vipavskem križu

V duši že prav pošteno kruli po duhovni hrani in to pomeni, da je čas za duhovne vaje. Prav zato smo se zbrali v Vipavskem križu obe skupini Frančiškovih otrok. Domača skupina je z veseljem gostila skupino

iz novogoriške Kapele in s tem popestrila dneve preživete s k u p a j. Animatorji so že imeli priprave za seboj, iz kuhinje je že dišalo, za kar je poskrbel Marko, kaj še manjka za lep začetek? OTROCI!

Tudi ti so prišli - v petek, 15. januarja 2010 popoldne. Pričakali smo jih z bansi ter večerjo. Sledilo je uvodno spoznavanje, nato pa smo jo mahnil na nočni sprehod v siju bakel. Za spanje je bilo še prezgodaj, zato smo pogledali prvo tretjino filma *Marcelino kruh in vino* in zaključili s katehezo. Z molitvijo smo sklenili zanimiv večer.

V soboto smo se po molitvi, zajtrku, ščetkanju zob ter - kar se spodobi zjutraj - telovadbi pripravili na ogled druge tretjine filma. Iz filmske teme je nato br. Vlado izpeljal katehezo. Sledile so delavnice v katerih smo pekli hostije, prepevali, izdelovali krone za sv. Tri kra-

lje (za dobroto ni nikoli prepozno!) ter dihali svež zrak med tem ko smo se podili za žogo. In ker smo bili že zares lačni, niti ni bilo tako nenavadno, da so nas kuharji presenetili z odličnim kosilom. Sledil je prosti čas v katerem je bil poudarek na utrjevanju in obnavljanju vezi med Primorci.

S trikaljevsko akcijo smo mi presenetili župljane Vipavskega križa, oni pa nas s svojo radodarnostjo in sočutjem do Brazilcev v njihovi stiski. Sledil je bans po njem pa še zaključni del filma. Tudi po tem filmu je br. Vlado naredil lepo katehezo. Nadaljevalo se je s sv. mašo v kateri je br. Vlado podrobno razložil dele maše. Okrepčali smo se z večerjo, potem še svetopi-semki kviz v slogu: »lepo je biti milijonar« ter za lahko noč Bacek Jon, da smo se lažje lotili pomirjujočega preštevanja ovčic.

Nedelja je bila dan za obljube, zato smo se po zajtrku »pošteno« pripravili s katehezo, ki jo je vodil br. Vlado. Sv. maša je bila vrhunec vikenda, ko so naši otroci obljubili, da bodo še eno leto hodili pa Frančiškovih stopinjah, ter ga skušali posnemati. Ta odgovoren korak so naredili tisti otroci in najstniki, ki se zbirajo v skupnosti Frančiškovih otrok dve leti in več. Mlajši otroci pa so vstopili v noviciat. Mašo je seveda bogatilo otroško petje, prošnje, uvodi in vse kar spada k maši, kadar je cerkev polna nadebudnih Frančiškovih otrok.

Po maši so udeleženci pospravili kovčke, ob slovesu objeli nove in stare znance (s tem dali vedeti, da jim je bilo z njimi lepo) ter odhiteli v naročje svojih staršev. Animatorji pa smo se zbrali k skupni refleksiji, po malem uživali v tihem zadovoljstvu, da smo delo dobro opravili in že iskali rešitve za situacije, ki niso bile najboljše.

Animatorji FO

Duhovne vaje Frančiškovih otrok ljublanske regije

Frančiškovi otroci (FO) iz ljubljanske regije smo se letos na duhovne vaje odpravili na Prežganje. Tam smo preživeli vikend od 15. do 17. januarja 2010. Iz dveh skupin Frančiškovih otrok (Sostro in Bežigrad) se nas je zbralo 25 otrok, 9 animatorjev in 2 duhovna asistenta. Vse skupaj nas je povezoval predstavnik FO za ljubljansko regijo Tomaž Paljk.

Tema, ki nas je spremljala čez vikend je bila sveta evharistija, saj se tudi Frančiškovi otroci pripravljamo na

prihajajoči evharistični kongres. Glavno vlogo je imel film »Marcelino kruh in vino«, ki smo si ga ogledali v treh delih in nam je približal skrivnost evharistije. V splošnem je naš dan izgledal tako kot se za Frančiškove otroke spodobi. Zjutraj smo se na dan pripravili najprej v kopalnici, nato z molitvijo, telovadbo in nazadnje z zajtrkom. Čez dan smo se lotevali resnih tem, ki smo jih pogosto dopolnjevali z igrami, petjem in delavnicami. Med drugim smo naredili vsak svoj križek in pekli hostije, ki smo jih v nedeljo pri maši tudi zares uporabili. Prosti čas v soboto smo izkoristili za daljši sprehod, ki se je kaj hitro sprevrgel v vsesplošno kepanje. Preden smo utrujeni zaspali, smo se hitro umili in preoblekli v pižame, da smo lahko slišali še pravljico za lahko noč.

Imeli smo se super in gotovo se bomo z veseljem ponovno srečali. Tako otroci kot animatorji smo se še bolj spoznali in z nekaj malega truda je vikend uspel bolje kot smo si upali pomisliti.

Gregor

Nagradna igra

Vstavite dobljene besede v spodnjo razpredelnico. Iz oštevilčenih polj dobite geslo.

A: poklicni sodelavec časopisa, radia ali televizije

B: glagolnik od hrkati

C: kar naj privede, pripravi koga na tisto, kar bo sledilo (v množini)

A	7	4	16	14	18	2	11
B	13	3	10	6	5	8	9
C	12	5	19	1	17		

Pravilna rešitev nagradne številčnice v prejšnji številki se glasi:
»Učlovečenje Jezusa Kristusa«.

Na uredništvo je prispelo 25 pravih odgovorov.

Izžrebani so bili naslednji nagrajenci:

1. nagrada: **Jelka Pakiž**, 1317 Sodražica;
2. nagrada: **Jernej Silvester**, 4240 Radovljica;
3. nagrada: **Nina Šiškovič**, 6242 Materija.

Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška do **5. aprila 2010**. Tokratne nagrade so:

1. nagrada: Me imata kaj rada, Christian Gostečnik;
2. nagrada: 3 koledarčki Rožice 2010;
3. nagrada komplet razglednic Sončna pesem.

Sestavil br. Janez Papa

Skrbimo za okolje s sv. Frančiškom

Ekološke bombe

Potem ko smo skupaj premislili nekaj duhovnih in idejnih vidikov odnosa do okolja, je sedaj na vrsti, da se lotimo povsem konkretnih vprašanj. Ni namreč dovolj, da o okolju samo filozofiramo in gojimo vzvišene misli, temveč je naša pomembna odgovornost, da storimo kar največ, kar zmoremo. Dostikrat čisto vsakdanjih, banalnih stvari, ki pa vendar lahko pomenijo precejšnje spremembe. Na začetku si bomo v seriji člankov Ekološke bombe pogledali nekaj najbolj „v nebo vpijočih“ sodobnih ekoloških razvad povprečnega posameznika.

liralo v stekleno embalažo, pa še ta se je hitro končal. Dandanes je silno moderno in kaže na uspešen, osveščen življenjski slog, če hodiš naokrog po svetu s plastenko vode. Mimo

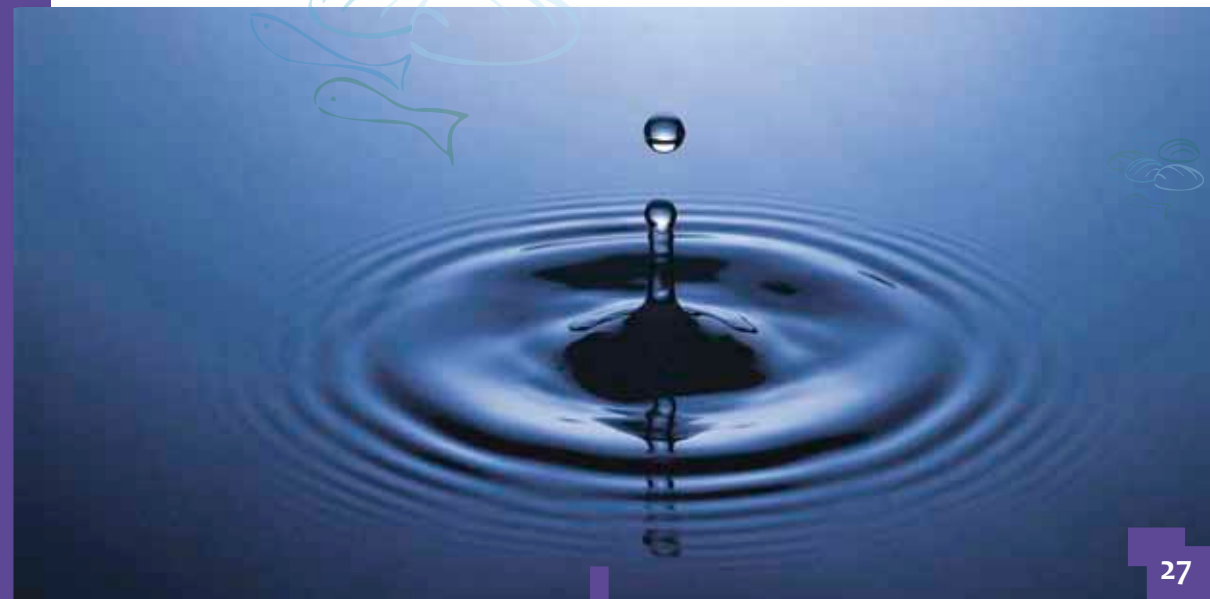
so časi, ko smo svet spremenili s pločevinko „Coca cole“ v rokah ali na mizi; svet je spoznal, da je osnovna človekova tekočina, pijača, pač voda in da nič drugega ne odžaja tako. Predstavlja pa to precejšen problem s stališča ekonomije - to pomeni direkten napad na industrijo pijač. Če bodo ljudje pili vodo, ki je zastoj, ne bo dobička! Zato so se domiselni tržniki hitro

spomnili in začeli pakirati čisto navadno vodo v plastenke, na katerih je etiketa s fotografijo kakšne idilične gorske doline. Zraven sprožili v javnosti nekaj debat o vprašljivi oporečnosti vodovodne vode pri nas – in prodaja lahko steče. A zdrava pamet si hitro postavi nekaj vprašanj.

Ustekleničena voda

Ali, bolje rečeno, *uplastenčena*, saj sem doslej srečal samo en poskus, da bi se vodo emba-

Tako se je v javnosti pred kakšnim letom pojavilo elektronsko pismo *Lučke Kajfež Bogataj*, ki znanstveno opozarja na nekatere problematične in protislovne vidike vode v plastenkah. Že precej prej pa se je oglasil *Bojan Kekec*, direktor novomeškega vodovoda, ki je na podlagi več argumentov predlagal, naj se na občinski upravi pije voda iz vodovodnega omrežja. Ko se je prah okoli teh izjav malo polegel, lahko v miru zberemo na kup argumente in dejstva in si pogledamo, kako je z rečjo.

Pred leti sem mami, ki je arheologinja, med počitnicami pomagal pri njenem delu. V bazo podatkov je vpisovala najdbe iz rimskih časov. Večina najdb je bila kosov amfor, torej nekakšnih vrčev, ki so jih v tedanjem času uporabljali kot embalažo, po uporabi pa pogosto zavrgli. Odpadke so zdrobili in uporabili za zasuvanje jam in podobne reči. Takšno početje se mi je zdelo čudno in izjemno zapravljjanje, sploh ker smo potem vsako izmed črepij teh amfor obravnavali kot svetinjo. Potem pa sem pred seboj

na mizi zagledal plastenko koka-kole. Kakšni norci bi se morali zdeti šele mi Rimljanom: imamo mehove za pijačo, ki so prijetno prozorni, da se lepo vidi, kaj je notri; v nasprotju z amforami se jih da zelo učinkovito pomiti; sploh se ne razbijejo, tudi če jih vržeš iz desetega nadstropja, dajo se neprodušno zapreti z dvema sukljajema roke. In mi to mečemo stran! Vsak dan na tisoče. Le redkokatera plastenka se uporabi več kot enkrat. Tako zahtevajo sodobni higienski predpisi, saj je polietilen tetraftalat (PET), iz

katerega so plastenke izdelane, porozen toliko, da ne more biti primerno očiščen za ponovno rabo. Da, naše „plastične flaše“ pravzaprav čisto po malem puščajo. In obenem spuščajo v vsebino zrak iz okolice – ter tisto, kar vsebuje njihova plastika. Postavite v res vročem poletju za nekaj dni polno plastenko vode na sonce, nato pa si oglejte in povohajte rezultat, pa boste videli. Zato tudi še nismo videli vrhunskega vina, ki bi ga kdo polnil v plastično embalažo, raje ostajamo pri starem dobrem steklu, ki je nenavadno blizu amforam, o katerih smo že govorili. Ampak ta poroznost ostaja v meji

zakonskih predpisov in pri običajni rabi ter z malo pazljivosti ni pretirana. Še vedno je za domačo rabo ena plastenka krasno večkrat uporabna. Najprej je v njej lahko voda iz pipe za pitje, nato pa morda za zalivanje rož ... Pa tudi če plastenke ne uporabimo nikoli več, je vse-kakor takorekoč moralna obveza, da poskrbimo, da se reciklira. Material, iz katerega je (PET) ima namreč to skorajda čudežno lastnost, da je sko-

rajda stoodstotno ponovno uporaben. Če ste pozorni, ste verjetno tako ali tako že opazili, da je velika večina „plastike“, ki nas obdaja, zgolj nekaj različnih snovi, bolj ali manj samo polietilen (PE - HDPE, PEX, LDPE - vrečke, sodi, cevi, folije), polipropilen (PP - jogurtovi lončki, cevi), polietilen tetraftalat (PET - plastenke) in polistiren („stirpor“); stare „plastike“, ki so pogosto vsebovale zelo strupene snovi (polivinilklorid - PVC) so se precej umaknile, izjema so le posebne tehnične umetne snovi (avtomobili, elektronika). Druga izjemna lastnost teh snovi je, da gorijo izjemno čisto, pri gorenju oddaja le vodo in CO₂ (neprijeten vonj pri njihovem sežiganju torej prihaja od barve ali ostankov vsebine). To sta dva trdna razloga, ki nas obvezujeta, da poskrbimo za ločevanje PP, PET in PE odpadkov; ker jih je toliko, bi bilo verjetno smiselno, da celo od druge „plastike“: Odpadni PET se lahko pretopi v nove izdelke, ko pa za to ni več uporaben, se ga lahko brez škode zažge, morda lahko celo uporabimo pri tem pridobljeno energijo. Ampak dejansko se ga reciklira le malo, večina ga konča na mešanih odpadkih, kjer povečujejo ogromne kupe dokazov superiornosti naše civilizacije.

Ampak našete lastnosti ne pomenijo, da lahko brez slabe vesti pijemo vodo iz plastenk in jih po uporabi recikliramo, to je zelo potratno z energetskega stališča. Za vsako enainpollitrsko plastenko je po izračunih potrebne še tri litre vode in pol litra nafte. Pakiranje vode v plastenke pomeni, da je treba plastenke izdelati, jih pripeljati od proizvajalca, jih napolniti z vodo, zapreti, dati nanje nalepko, jih dostaviti prodajalcu, ta jih ima po možnosti v hladilni omari, prodati in hraniti doma. Vse to, namesto da bi odprli pipo in pili svežo tekočo vodo.

Zakaj raje več dni postana voda kot pa tekoča? Res je, marsikje voda iz pipe ni več pitna, a to je boljše reševati s filtri za vodo kot pa s pitjem vode iz plastične embalaže. Ker ne glede na to, kako nas proizvajalci prepričujejo, ni kakšne bistvene razlike med slovensko vodo iz pipe in embalirano (prva je dostikrat kvečjemu boljša) saj za oboje velja ista zakonodaja.

Kako torej živeti zdravo in obenem okoljsko zavedno? V večini Slovenije lahko, hvala Bogu, že rabljeno plastenko vedno znova napolnimo z vodo iz pipe in tako smo *trendovski, zdravi in ekološki*. Nekatere pijače so na razpolago tudi v stekleni embalaži (sokovi, mineralne vode); prijazno do okolja je, da se odločimo za „stekleno“ različico, cena je ponavadi enaka. Pa še okus je gotovo boljši.

Plastenka je čudežna embalaža, ravnamo z njo tako.

p. Jernej Kurinčič OFM

Na poljih Floride

Kaj je obsedlo Jane in Johna Pattisona iz Troya, iz New Yorka, zakonski par v šestdesetih letih, da sta zapustila svoji službi, dom in ognjišče ter dve leti preživela v kmečki revščini Floride, ko sta živela in delala z mehiškimi poljedelskimi delavci?

Odgovor je vedno večja zavezanost pravicam in potrebam ljudi v tujih in domačih deželah. Začela sta skromno. Preko *Amnesty International* sta pisala pisma v prid političnih zapornikov, prodajala izdelke, ki so jih naredili priseljeni kmečki delavci in izdajala krajevni časopis za Pax Christi.

Pattisonova sta tudi lobirala proti smrtni kazni, ki je bila v New Yorku pred kratkim zopet vzpostavljena, in bila prostovoljca pri medkrofesionalnem prizadevanju, imenovanem *Potovanje k pravičnosti*, v centru Troya. Po župnijah sta tudi zbirala sredstva za projekte na Haitiju, ki jih je vodila Cerkev.

„Vsi lahko naredimo močnejši vtis, če pride-mo skupaj,“ pravi Jane. „Če je Kristus osnova, potem lahko mi vsi naredimo veliko več.“

Kje najdeta čas za vse te obveznosti?

„Ne delava vsega naenkrat,“ pove Jane s širokim nasmehom. „Vendar pa je vse jasno povezano s človekovimi pravicami.“

Pattisonova nista nič posebnega, to tako priznata. Poročila sta se pred sedmimi leti in

njunih sedem otrok iz prejšnjih zakonov je odraslih. John, ki pripada episkopalni cerkvi, zastopa izdelovalce obdelovalnih strojev, Jane pa, ki je katoliška spreobrnjenka, dela kot administratorka pri Sestrah Svetega imena, ki podpirajo veliko dobrotelnih ustanov in misijonov.

Pattisonova potrđita, da je vera „osnova, središče vsega, kar delata.“ Jane gre na svoje delo za dobrotelnost, pravičnost in človekove pravice kot na pot v hoji za Kristusom. „Na ta način je delal Kristus. Mi nismo Jezus, smo pa udje njegovega telesa. Smo kri njegovega ljudstva. Moč je v telesu Cerkve, in mi to moč izgubimo, kadar se preveč ujamemo v potrošništvo. V naši kulturi je tega veliko preveč.“

Kot toliko drugih tudi Jane čuti, da s tem, ko daje, v povračilo dobiva veliko več. „Naučimo se več o sočutju, o spoštovanju človeškega življenja in to od ljudi v revnih kulturah, ki živijo od preprostih vrednot. To je njihova moč. Veliko svojih velikanskih možnosti smo ogrozili, ker smo preveč časa porabili za materialno pridobivanje.“

Sočustvuje z ljudmi, ki zaradi svojega dela in družinskih obveznostmi nimajo toliko časa ali priložnosti, da bi se vključili. Če sedaj ne moreš narediti veliko, pravi, lahko ostajaš obveščen in začneš delovati, ko bo pravi čas. Ostajati buden in oprezen, ta biblična zapoved je vodila Pattisonova, da sta se podala na to pot (pogovor s parom je bil narejen malo pred predvidenim

odhodom). Prav tako pa tudi nezadovoljstvo z zgolj honorarnimi, prostovoljskimi deli. „Dobivala sva občutek, da sva sposobna narediti samo toliko,“ pravi Jane.

V Okeechobee na Floridi bosta živela v premičnem domu blizu naselja z več kot 8.000 mehiškimi poljskimi delavci in bosta lahko dobivala plačo iz škofije West Palm Beach. Pattisonova, ki sta dvakrat obiskala Španijo in sta se učila špansko bosta po besedah sestre Eleanor Sevngy, ki vodi nepridobitna stanovanja v Okeechobeeju, prva prostovoljca, ki bosta na projektu zaposlena s polnim delovnim časom.

Seigny pravi, da je skupnost poljedelskih delavcev zadnji dve leti hitro rasla, da je delala za rastoče farme agrumov na obali, ki so se povečale, da bi nadoknadile znižano proizvodnjo centralne Floride, ki jo je močno prizadela nedavna zmrzal. To so obiralci in zavijalci, ki Američanom omogočijo, da prihranijo v veleblagovnici. „Nizke cene so posledica delavcev, ki so plačani po nižji ceni in ki za svoje delo ne morejo dobiti več,“ opozarja Seigny.

John bo pomagal pri gradnji nepridobitnih stanovanj, med katerim bodo usposabljali delavce in pri zagonu podjetij, ki bodo v lasti zaposlenih. En cilj je pomagati delavcem prevzemati odgovornost za skupnost. Nekateri ostanejo samo šest mesecev v letu in se potem vrnejo v Mehiko, ali pa gredo za žetvijo bolj na severu, vedno več pa jih ostane celo leto. Jane bo lokalnemu časopisu pomagala pri izdajanju španske izdaje in pri administraciji centra krajevne skupnosti, ki ga vodil s. Angela Ospina. „Poznam veliko ljudi njune starosti, ki so v pokoju na Floridi in se zelo dolgočasijo,“ pravi Savigny. „John in Jane imata vizijo in krščanski čut za služenje.“

„Iz življenja z Mehikanci se želiva učiti. Imajo velik občutek za skupnost,“ pravi Jane. „Ti ljudje ostajajo skupaj, praznujejo in pomagajo drug drugemu. Želiva se naučiti več glede tega, glede življenja v skupnosti. Kot Američana to potrebujeva.“

Prevedel:
br. Stane Zore

Tomaž Čelanski

Življenje svetega Frančiška (26)

DRUGI DEL

1. poglavje

O vsebini drugega dela, o času, ko je sv. Frančišek blaženo zaspal in o njegovem vzponu

88. V prvem delu, ki smo ga po Odrešnikovi milosti primerno zaključili, smo v pripovedi nekako opisali življenje in dela našega preblaženega očeta Frančiška do osemnajstega leta po njegovem spreobrnjenju; ostala njegova dejanja od predzadnjega leta njegovega življenja, kolikor smo uspeli prav zvedeti zanj, pa bomo dodali v tem kratkem delu. Samo tisto imamo zaenkrat namen zabeležiti, kar je najbolj potrebno; kdor bi želel povedati kaj več od tega, bo vedno našel, kar bo lahko dodal.

Leta 1226 po Gospodovem učlovečenju, v 14. indikciji, 4. oktobra, na nedeljo, je naš preblaženi oče Frančišek v mestu Assisi, kjer se je rodil, pri sv. Mariji v Porciunkuli, kjer je sam najprej zasadil red manjših bratov, potem ko

je dopolnil dvajset let, odkar se je popolnoma oklenil Kristusa in sledil stopinjam in življenju apostolov, srečno odšel iz ječe telesa v prebivališče nebeških duhov in popolnoma dovršil, kar je začel. S himnami in hvalnicami so njegovo sveto telo prenesli in ga častljivo shranili v tistem mestu, kjer se v slavi Vsemogočnega blešči z mnogimi čudeži. Amen.

89. Od prvega mladostnega cveta je bil malo, skoraj nič poučen po božji poti in njegovem poznavanju, zato je nemalo časa vztrajal v naravni preproščini in gorečnosti za grehe. Ko pa se je obrnila desnica Vzvišenega in je bil opravičen greha, je bil po milosti in moči Najvišjega bolj kot vsi v tistem času poln božje modrosti. Ko je namreč evangelijski nauk ne samo tu in tam ampak na splošno povsod slabel v dejanju, je Bog poslal njega, da bi vesoljno po vsem svetu po zgledu apo-

stolov pričeval o resnici. In tako se je zgodilo, da je s svojim naukom očitno pokazal, kako je modrost tega sveta nespametna in jo je pod Kristusovim vodstvom v kratkem času

po nespameti oznanjevanja usmeril k pravi božji modrosti. V poslednjem času je kot novi evangelist, kot ena od nebeških rek po vsem zemeljskem krogu v bogovdanem pretakanju izlil evangelijske vode in z dejanji oznanil pot Božjega Sina in nauk resnice.

V njem in po njem je zato nastalo nepričakovano veselje in sveta novost vsega sveta: mladika davne vere je že dolgo zastarane in silno betežne takoj prenovila. V srca izvolje-

cvetove, ki širijo vonj svetih kreposti in povsod iztezajo mladike svete vere.

90. Kajti čeprav nam je bil podoben v šibosti, se ni zadovoljil s spoštovanjem splošnih zapovedi, ampak je prekipeval v goreči ljubezni in se oprijel poti vse popolnosti, osvojil vrh popolne svetosti in ugledal cilj vse dovršenosti. Vsak red, vsak spol, vsaka starost ima torej v njem očitne dokaze odrešilnega nauka, ima tudi izvrstne zglede svetih del. Če se kdo pripravlja, da bi se lotil junaških del, in se trudi, da bi osvojil večje darove na vzvišenejši poti, naj pogleda v ogledalo njegovega življenja, pa se bo naučil vse popolnosti. Če pa se kdo spravi k ponižnejšim in bolj ravnim potem, ker se boji hoditi po strminah in plezati na vrhove gora, bo prav tako pri njem našel za to hojo ustrezne napotke. Če kdo slednjič išče znamenja in čudeže, naj povpraša njegovo svetost in bo dosegel, kar zahteva.

Njegovo slavno življenje pa s še jasnejšo lučjo osvetljuje popolnost prejšnjih svetnikov; to dokazuje trpljenje Jezusa Kristusa in njegov križ to v polnosti razkriva. Resnično je bil častitljivi oče na petih delih telesa zaznamovan z znamenji trpljenja in križa, kot da bi bil visel na križu skupaj z Božjim Sinom. To je velika skrivnost in nakazuje veličastvo predprave ljubezni; toda v njem ostaja skrit tajni sklep in je prikrita spoštljiva skrivnost, za katero verjamemo, da jo pozna

samo Bog in da jo je svetnik sam delno razodel samo eni osebi. Zato se ni treba truditi, da bi peli hvalnice njemu, če mu daje čast sam Bog, ki je hvala vseh, studenec in močna čast, ki daje za nagrado luč. Blagoslovljajmo torej svetega, pravega in slavnega Boga ter se povrnimo k zgodbi.

Prevedel br. Miran Špelič OFM

nih je bil dan nov duh in mednje je bilo izlito odrešilno maziljenje, ko je Kristusov služabnik in svetnik kot ena nebesnih luči zasijal od zgoraj v novem redu in z novimi znamenji. Po njem so se obnovili davni čudeži, ko je bila v puščavi tega sveta v novem redu, a na davni način zasajena rodovitna trta, ki prinaša sladke

Blagoslov novih prostorov Komisariata za Sveto deželo na Viču

13. februar 2010.

KOMISARIAT ZA SVETO DEŽELO - S prvim dekretom provincialnega ministra p. Polikarpa Broluha, z dne 23.11.1988 števil. 268/88, se je pričelo delo komisarja v slovenski frančiškanski provinci sv. Križa. Popolnoma samostojno delovanje pa se začne v letu 1992.

Pisarna za delo Komisariata in Društva prijateljev Sv. dežele se je premikala v teh letih iz kraja v kraj, bila je v gosteh v župnijski pisarni ali v govorilnici na

Viču. Nekaj časa pa tudi v Novem mestu. Po dolgih letih priprav in naporov je dozorela volja pri bratih na Viču, da se uredijo prostori, ki bodo v celoti ustrezali delu za romarje, za sprejem in za predavanja pred odhodom na romanje. Za ta namen sta bili določeni stari veroučni učilnici, ki sta leta in leta služili katehezi. Popolnoma preurejena prostora sta s skrbno predelavo in novo opremo dobila odličen izgled z žarom kustodije Sv. dežele, na prvem mestu s simboliko

jeruzalemskega križa. Večji prostor bo služil delno razstavi, predavanjem in srečanjem, manjši prostor pa je pisarna Komisariata in v gosteh je tudi Društvo prijateljev sv. dežele.

Na slovesnost blagoslovitve se je odzval kustos (varuh božjega groba in provincialni minister frančiškanov v Sv. deželi), p. Pierbatista Pizzaballa iz Jeruzalema, ki je bil prvokrat v Sloveniji. Njegov predpredhodnik, p. Giuseppe Nazaro, je že obiskal Slovenijo pred 12 leti ob priliki izida vodnika Sveta dežela. Takrat je obiskal Brezje in je vodil somaševanje v baziliki.

Na Viču pa je vodil somaševanje škof dr. Jurij Bizjak in v spodbudni in iskrivi besedi izvirno predstavil frančiškane v Sveti deželi, kot modre, marljive in iznajdljive oskrbnike Jezusove domovine, ki se ob teh krepostih najbolj odlikujejo v potrpežljivosti. In ob tej škofovi opredelitvi je p. kustos dobil aplavz priznanja.

Presenetljivo visoka udeležba članov društva in nekdanjih jeruzalemskih romarjev je na pustno soboto bila še posebej presenečenje. Kar 300 navzočih je ustvarilo pravo romarsko razpoloženje in pravo prijateljsko vzdušje. Pravi

blišč Jeruzalema so dali vitezi in dame Božjega groba, ki so tako kot je v Jeruzalemu v navadi ob slovesnostih, tudi ob blagoslovitvi naredili enkratni vtis. Beli viteški plašči za viteze in črne elegantne obleke dam, vsi pa z jeruzalemskimi križi, so dajali vtis večnega Jeruzalema. Slovesnost je s svojim prihodom počastil tudi p. Nedjelko z Raba, komisar dalmatinske province.

V Antonovemu domu, ki je odprl vrata bratskemu okrepčilu, je dama božjega groba, Ivica Arvaj iz Kranja, s svojo gostinsko ekipo pripravila edinstveno gostijo. Presenetljive dobrote so razveseljevale oči in napolnjevale usta vseh udeležencev in udeleženk.

p. Peter

Fotografije: Janez Kotar

Darovi za Sveto deželo 1. 12. 2009 - 16. 2. 2010

700 € - Kranjc Tanja;

250 € - Nastran Franc;

150 € - NN - Vič;

110 € - Župnija Štjak;

100 € - Brce Alojzij, Burja Živko, Cej Ciril, Muha Cveta, Stopar Jože, Šivic Silvana, Štrancar Niko, Trojar Terezija, Varl Marija Magdalena, Vrčon Ana, Župnija Loče;

80 € - Oblak Jože in Stanka;

60 € - Grmek Antonija;

50 € - Adamič Stanko, Beravs Nikolaja, Beravs Vlasta, Beravs Vlasta, Bradeško Danilo, Bratoš Janja, Breclj Olga, Butala Janez, Čop Marta, Erjavec Francka, Furlan Boris, Fužir Karolina, Godec Franc, Grdadolnik Ivanka, Grdadolnik Marija, Gutnik Viljem, Hernavs Silva, Holer Jožica, Jenžur Anton, Jereb Andrej, Kosmač Franc, Krašovec Miroslav, Kunstelj Tone, Kuntner Anton, Merljak Cvetka, Miklavčič Alojz, Peklaj Marijan, Peterlin Ivana in Janez, Peternel Francka, Pevec Andrej, Rihar Janez, Saksida Irena, Selan Stanka, Stanonik Marija, Šramel Vilhar Jasna, Štolcar Nikolaj, Štrancar Anton, Trdan Nada, Trobec Marija, Urbas Magdalena, Zega Vojko, Zupančič Janez, Žefran Drole Marjetka, Župnija Loče;

45 € - Tičar Andreja, Stane in Erik;

40 € - Ana Marija, Flerin Dorica, Hribar Anton, Individa, d.o.o., Ivančič Andrej, Kermi trg. in oblik d.o.o., Kržič Pavle, Lenassi Roman, Perčič Štefan, Prevodnik Leopold, ŽU Knežak,

30 € - Ačanski Elizabeta, Barborič Marjeta Alojzija, Baškovec Frančiška, Bernik Cilka, Bernot Janez, Bizjak Cilka, Dobrovoljc Danica, Flerin Dorica, Glešič Anton, Grdadolnik Ivanka, Grmek Franc, Jamnik Anton, Jančar Velenja, Jarc Slavko, Jeršič Alenka, Kovačič Justina, Kristan Katarina, Kržišnik Alojzij, Kumer Irena, Leskovec Polona, Maček Jožefa, Naglost Oton, Pevec Marijana, Pregelj Silva, Prostor Alojz, Stanič Stanislav, Stibilj Marija, Švab Anica, Tonejec Ana, Valič Cvetka, Zarnik Frančiška, Zidar Marija, Ziher Vjekoslav, Žigon,

25 € - Bičič Alojzija, Bučar Ana, Grad Marija in Franc, Konjc Silvana, Kostrevc Terezija, Larisi Nika, Metelko Ana, Stanič Stanislav;

20 € - Anzeljc Marjeta, Bešter, Bitenc Helena, Bizjak Stanko, Bone Alenka, Boštjančič Cirila, Bregar Rižnar Marta, Bresar Francka, Bubnič Evgen, Car, Cirar Martin, Cukjati Borut, Čavlovič Dragica, Černe Milena, Dolenec Nada, Drogenik Karel, Druzovec Jožefa, družina Poldka, Erčulj Marija, Ergaver Dušan, Grah Marija in Pavla, Greif Edvard, Groznik Janja, Hanžič Iva, Hrastar Milan, Hreščak Marija, Hrčič Majda, Humar Marija, Jager Marija, Jelenc Jože, Jeretina Minka, Juvan Maksimilijana, Karasič Katarina, Klemenčič Julija, Kokalj Marija, Korošak Franc,

Korošec Irena, Košnik Francka, Kovač Viljem, Krajnik Marija, Krašovec, Krašovec, Kunc Jože, Lavrič Meri, Lenassi Marjana, Malalan Nika, Marb, Marič Franc, Mencinger Marjan, Metelko Frančiška, Možina Jožica, Mrak Janez, Mrzel Marjeta, Novak Meta, Novak Mirko, Ogrič Ksenija, Ovčar Marija, Panger Nela, Perčič Anton, Perčič Marija, Plavc Zora, Podobnikar Martin, Protič Janja, Rade Marija, Ramovš Ana, Rudež Kristina, Rupnik Jošt, Saradžin Milica, Savinek Poldka, Sever Marija, Simončič Jože, Sirc Ljudmila, Skerbinek Milan, Skubic Marija, Srovin Rozalija, Stanič Erika, Stanko Pevec Katarina, Stanonik Miro, Stariha Marija, Strašek Albina, Suhadolc Anton, Suhadolnik Marija, Sukič Benedikt Jan, Šarlah Zdravko, Škufca - Lukman Mira, Šmid Barbara, Štemberger Ida, Štern Ivan, Štih Marija, Šušaršič Rafael, Švalj Karlina, Vehovar Rezka, Verzun Peter, Vilar Marija, Vrhunc, Zakrajšek Ludvik, Zega Marija, Zevnik, Zupan Vincenc, Žagar Minka, ŽU Sp. Polskava;

15 € - Bukovec Stanko, Cigale Marija, Demšar Pavla, Drev Emil, Filipič Ivanka, Golob Vera, Jerak Angelca, Makše Irma Milena, Maznik Tadeja, Perkovič Pavla, Vertačnik, Zupan Štefanija;

10 € - Anzeljc Janez, Anžlovar Vojko, Benedik Vera, Bohinec, Bojc Tomaž, Bojc Tomaž, Budin Vida, Burja Majda, But Roza, Čerin Srečo, Černi Cecilija, Černigoj Marinka, Dolinar Marjan, Erzar Marija, Filipič Mgadlena, Fister Franc, Fojkar Brigita, Gačnik Ivan, Gorec Janez, Grosman Terezija, Grosman Terezija, Grosman Terezija, Grosman Terezija, Herman Kristina, Hribar Franc in Marija, Hriberšek Anica, Jančič Ljudmila, Janežič Marija, Jelnikar Marija, Jeranko Marijana, Jerman Štefanija, Knafelc Karlo, Koloini Kristina Riharda, Koprivc Ana, Koželj Olga, Kršinar Marija, Lepoša Stanko, Martinjak Franc, Mikelj Antonija, More Aleš, Nahtigal Valentina, Oblak D., Obrstar Marija, Ogrinec Marjan, Osterman Anton, Padevski - Miklavc Matilda, Pahor, Pavlič Marija, Pecoler Marica, Pirman Marija, Plemenitaš Jože, Potočnik Anton, Prejac Viktor, Prevolshek Terezija, Robek Ana, Rostohar Alojzija, Rovšek Marija, Rupnik Marija, Rupnik Terezija, Slatenšek Majda, Slavec Bernarda, Stavbar Rožamarija, Stiplovšek Zinka, Šajn Danica, Šeško Jožica, Škorjanc Ana, Škorjanc Ana, Štrancar Andraž, Turcu Martin, Urleb Vida, Uršič Silvester, Vavken Vida, Juša, Vergan Matijašič Tina, Vrban Kata, Zajc Marija Ana, Zupančič Božidar, Zupančič Jože, Žagar Jožica, Želko Marija;

8 € - Cibej Rihard, Cibej Rihard,

7,4 € - Najdič Alojzija;

7 € - Košmerl Anka;

5 € - Barič Matilda, Bertalančič Karel, Fridler Danica, Grašič, Jagodic Marija, Karlovček Marija, Krajnc Darja, Miklošič Jožica, Pirš Milica, Prejac Konrad, Rihatar Anton, Roglič Ivana, Sedmak Ivana, Spur Marija, Škoda Ernest, Žigon Neva;

3 € - Holcman Slava, Šuštar Franc;

Uredila: Tatjana

Švica - v zimsko idilo z vlakom – ker se ji ni moč upreti!

Tak je bil naslov potovanja, ki je vabil s strani revije Brat Frančišek. Pa se nas ni kaj dosti prijavilo, saj je bilo prvotno določen datum, zaradi premalo prijavljenih, celo prestavljen za skoraj mesec dni. In prav je tako, saj se je skupina »le« 15 prijateljev Svete dežele lepo ujela in bila na poti močno usklajena in pripravljena na vse pobude in dodatne predloge p. Petra Lavriha.

Potovanje sem si predstavljala kot vožnjo z vlakom do Züricha in nazaj, vožnjo v Interlaken

ampak predvsem občudovanje Stvarnikovega dela, pa tudi dela človeka in predvsem človekove zagnanosti, da popelje ljudi s prijetno vožnjo na vlaku v strme koticke in na kraje, ki sicer ne bi bili dosegljivi vsakomur.

Prvo noč potovanja smo nekako prespali na vlaku do Züricha in že zjutraj z vlaka opazovali zasnežene pokrajine Avstrije in Švice, s soncem razsvetljene zasnežene vrhove in lepo urejena mesteca in vasi ob jezerih. V Zürichu smo prvič presedli na vlak proti Interlaknu. Na delu vlaka, kjer so bili sedeži rezervirani za našo skupino, so bila na oknu nalepljena opozorila: »Rezervirano za prijatelje svete dežele«. Tako je bilo tudi na vseh naslednjih vlakih, s katerimi smo se ta dan prevažali. Med vožnjo nas je p. Peter spomnil, da je v Sloveniji kulturni praznik in nam prebral Prešernovo pesem Goslar.

V Inetrlaknu smo prestopili na vlak, ki nas je popeljal najprej po zobati železnici do Kleine Scheidegg in s prestopom na nov vlak, ki je vozil skozi predor, še na Jungfrauoch. Med potjo se je vlak ustavljal, potniki pa smo izstopali in si lahko v galerijah s steklenimi okni ogledovali krasote višin. Naslov enega izmed prospektov, s katerimi smo se lahko opremili na Jungfrauoch

in Zermatt, pa še vožnje z žičnicami oz. vlaki do visokogorskih smučišč in končno z »Gla-cier expressom«, najpočasnejšim ekspresnim vlakom, do Cura. Vmes sem si želela še malo pohodništva. Potovanje pa nam je nudilo veliko več, ne le prestopov in vožnje s kar 21 vlaki v štirih dneh, »vzpon« na 3.454 m višine (Jungfrauoch) in še višje na 3883 m (Mali Matterhorn),

je »Med nebom in zemljo«. In res smo tam občutili kot, da se gibljemo med oblaki, predvsem zaradi premagovanja višinske razlike. Na ograje-no ploščad smo se pripeljali z dvigalom, nato pa se povzpeli še po stopnicah. Tam smo se ozirali v nebo med bele oblake na svetlo modrem nebu. S pogledom smo spremljali vijuge zasneženih vrhov in obilico snega vse naokrog, do koder

je segal pogled. Občudovali smo mogočne ledenike, ki dajejo vtis, da se bodo odtrgali od višav in želeli zgrmeti v nižino. Zavidali smo smučarjem, ki so se vijugasto spuščali daleč v dolino do majhnih pikic – hiš v smučarskih krajih kot so Wengen in Interlaken. Pogled se je ustavil na jezerih, ki se na široko raztezajo pod hribovjem. Na višje položaje smo se morali pomikati počasi, da smo se navajali na nove pogoje. Povsod so nas opozarjali napisi v različnih jezikih, tudi v Japonščini (»Bitte langsam gehen, Marche lentement ...«) naj se giblamo počasi. Na žalost ni bilo nobenega napisa v slovenščini, pa saj Slovenci znamo poleg svojega vsaj še en svetovni jezik.

Z zasnežene ploščadi na drugi strani kompleksa, kamor smo se vzpenjali z razbijajočim srcem in bledico na obrazu, smo lahko občudovali sončni zahod in občutili hlad, ki je nastajal, ko je sonce dokončno potonilo za vrhove gora. Z zanimanjem smo si ogledovali delo človeških rok. Jungfrauoch ni le zanimiv in privlačen kraj za mnoge, ki uživajo v pogledih na gore in ledenike, je tudi kraj za različne raziskave. Tu so postavili opazovalnice za astronome, geologe, fizike, meteorologe in hidrologe, ki prispevajo k raziskovanju sveta. Za alpiniste je tu izhodišče za razne smeri na množico vrhov (npr. Jungfrau 4158 m, Eiger 3970 m, itd.). V predorih, ki jih je človek pripravil za prehode v različne prostore kompleksa so še ledene sobane s figurami iz

ledu, ki so jih ustvarili človeške roke

Po celem dnevu vožnje, pomikanja v višine, sestopanju v dolino in občudovanju lepote delčka naše zemlje, nam je dobro del prihod v dolino, kjer smo se s sveto mašo zahvalili Bogu za čudoviti dan, se najedli in prespali v eni izmed koč v Interlaknu (567 m) z imenom »Alpenblick« (Pogled na Alpe).

Naslednji dan zjutraj pa smo Alpe res lahko ponovno občudovali pred in po sončnem vzhodu z doline, pa tudi z vlaka, ko smo z Interlakena nadaljevali pot mimo Thunskega jezera in mesta Thuna. Vlak nas je popeljal še mimo Berna do Montreuxja, ki leži ob ženevskem jezeru. Z vlaka smo opazili vinograde kar v predelih mesta med hišami in cestami. Tu smo si privoščili postanek za kosilo, se sprehodili ob jezeru, nato pa nadaljevali vožnjo z vlakom najprej ob jezeru in industrijskih predelih, ki nam niso bili tako všeč, potem pa ob vinogradih z zidanicami, ki so nas spominjali na dolenske. Vlak je zavil skozi sotesko proti drugemu visokogorskemu smučišču Zermattu (1620 m). Namestili smo se v planinsko kočjo za dve noči.

Zermatt je ljubko mesto, v katerem letujejo turisti raznih narodnosti in različnega standarda. Nekateri si lahko privoščijo razkošne hotele, nekateri pa tako kot mi mladinske domove oz. planinske kočje v katerih letujejo družine, skupine mladih pa tudi starejših. Mestece ponuja vse mogoče, od spominkov do oblačil za razne priložnosti, restavracije in zabavišča. Mi pa smo najprej obiskali cerkev sv. Mavricija in opravili sveto mašo. Bil je ravno god svete Polone, katere kip nas je gledal tudi z enega izmed stranskih baročnih oltarjev v cerkvi. Tega dne je godovala tudi naša sopotnica ga. Polona. Njeno petje se je v soglasju z ostalimi lepimi glasovi našega potovanja razlegalo v zvočni cerkveni ladji.

Naslednje jutro nas je po zajtrku čakala vožnja z gondolo v visokogorje proti Matterhornu. Vzpenjanje je bilo strmo, saj smo »premagali« višino od 1604 m (Zermatt) na tako imenovani

Mali Matterhorn (3883 m) v približno pol ure. Med potjo smo lahko občudovali zasnežena pobočja, kjer so se skrivali črni gamsi. Pred izstopom se nam je odprl pogled na Matterhorn z vrhom ovitim v meglico. Seveda smo ga takoj poslikali, da ne bi kaj zamudili in res bi bilo tako, saj se je kmalu začela nabirati megla med vrhovi okrog Matterhorna. Na začetku stopnic, ki so vodile na opazovalno ploščad, je na steni obešena plošča z besedilom iz Svetega pisma (v angleščini):

»Velika so Gospodova dela...« (Ps 111,2a)

Občudovali smo jih, ko smo prišli na opazovalno ploščad. Spet smo se vzpenjali počasi zaradi premagovanja višinske razlike. Na ploščadi je na nas gledal križani Jezus, ob katerem smo se z veseljem fotografirali. Med tem pa se je p. Peter z g. Srečkom in Tomažem napotil proti Breithornu. Kmalu so njihova telesa postala majhne točke, ki smo jim kar nekaj časa z očmi sledili. Ko so se oblaki in meglice zavlekli med vrhove in nam zastrli poglede, smo se vrnili z žičnico na nižje točke in se z njih še dvakrat povzpeli, najprej z vlakom do dveh smučarskih centrov (Riffelberga, 2582 m, Gornergrat, 3089 m), se vrnili v Zermatt, od tam pa še z vzpenjačo skozi predor do Sunnegga paradise (2288 m) in z žičnico do Rothorn paradise (3103 m). Med potjo smo opazovali smučarje, ki so se pridno podili po strminah. Po vrnitvi v Zermatt je sledil še popoldanski sprehod po mestu, nekateri so si ogledali mestni muzej. Nestrpno smo čakali novic o vzponu p. Petra s spremljevalcema. Ko so se vrnili, so nam povedali, da so opravili le

del poti, saj je bilo nadaljevanje po zaledenem predelu preveč nevarno. Dan smo zaključili s sveto mašo v cerkvi sv. Mavricija, večerjo in počitkom v koči.

Sledil je spet dan poln presenečenj. Zermatt smo zapustili zjutraj in se z vlakom »Glassier Express« popeljali novim doživetjem naproti. Udoben vlak, urejen tako, da potniki čim več vidijo na vožnji, nam je nudil res lepe razglede na zasnežene pokrajine, na urejene vasice in mesta, na vse vrste smučišč, do katerih se lahko pripelješ z vlakom in se odpelješ še višje z žičnicami, gondolami in sedežnicami. Peljali smo se čez več kot 291 mostov in skozi 91 predorov. Na ušesa smo si namestili slušalke in poslušali zgodovino mest, turistične informacije in razne napotke za čim boljše spoznavanje dežele. Vozili smo se mimo mnogih mest, najprej smo se spuščali do Vispa (658 m), nato pa se spet dvigali in prispeli na najvišjo točko vožnje z »Glassier Express« Oberalppass (2033 m). Od tam se je začelo ponovno spuščanje. Pozno popoldne smo pristali smo v Churu (585 m). Zračna črta od Zermatta do Chura je 291 km, mi pa smo jih prevozili v šestih urah veliko več. Želeli smo se peljati tudi do St. Moritza, da bi videli to po mondenem turizmu znano mesto, vendar nas je čas prehitel.

V Churu smo poiskali katedralo, kjer je dolga leta služboval pokojni nadškof Alojzij Šuštar. P. Peter Lavrih in g. župnik Ivan Jagodic sta v tej lepi romansko-gotski cerkvi darovala mašo na dan lurske Matere Božje. Po maši pa smo se, za občudovanje Švice pripravljeni, na patrov predlog odločili, da ne bomo čakali vlaka za povratek v domovino v Zürichu ampak v Sargansu, pridobljeni čas pa bomo uporabili za še en vzpon z vlakom na smučarsko-termalni kraj Arosa, izhodišče za številne smučarske linije na vrhove v bližini in počitek za tiste, ki so navdušeni nad termami. Sprehodili smo se skozi v mraz zavito mesto in se vrnili na vlak. Sprevodnik nas je začudeno in z nasmeškom pogledal, ko smo se čez tri četrt ure spet pojavili na vlaku

za vrnitev v Chur. V Churu smo poiskali vlak za Sargans, ki je bil zadnji ta dan, s časom odhoda čez nekaj minut. Zapodili smo se na peron in tisti trenutek, ko smo vsi vstopili je vlak že odpeljal. V Sargansu smo se udobno namestili v spalnikih in se prepustili hitrosti vlaka proti Avstriji in Sloveniji, ki smo jo utrujeni občutili le v spanju in zibanju na tirih.

V Sloveniji pa le še slovo med nami, z željami, da se še kdaj vidimo, da nas še kdaj poveže kako potovanje ali romanje, saj smo na poti postali kot ena družina. Spominjali se bomo drug drugega, naših pogovorov, skupnih doživetij na poti, muziciranja z orglicami g. Mirota, lepega petja...

Spominjali pa se bomo tudi vseh tistih, s katerimi smo se v Švici lahko pogovarjali v našem jeziku. Na Malem Materrhornu smo srečali natakario iz Subotice, ki je sicer govorila hrvaško, vendar smo se razumeli. V Montreuxju smo srečali natakario s Kosovega, ki je govoril srbsko in se opravičeval, ker ne zna slovensko, pa smo se razumeli. Med potjo so se nekateri med nami pogovarjali s Slovenko, ki študira v Švici in je ob odhodu rekla, kako smo ji polepšali dan.

Tudi nam je ta izlet polepšal teh nekaj dni in se jih bomo zato vedno spominjali. Organizacija takega potovanja je zahtevna in menim, da tudi polna ljubezni do tistih, ki se ga udeležijo.

Hvala p. Petru in Bogu za lepe dneve!

Besedilo in fotografije Lilijana Bole

Severni sij januarja 2010

Čilji, ki jih člani in članice našega Društva izbirate skozi razne ankete, so včasih tako enkratno eksotični, in drugič spet takšni, ki smo jih v preteklosti že opravili, pa so ostali po pripovedovanju drugih kot opcije za uresničitev, ko bo čas. In tako se je znova in znova zgodil naš skandinavski svet ali natančneje Norveška. Meni osebno menda že desetič, če štejem poletne in zimske variante. Vendar je bolje, da zapišem manj kot več, ker se takoj najde kdo, spodbujen po nevoščljivosti in bodo pripombe. Zato rajši manj kot preveč.

Da smo se odpravili na sever v kombinaciji letala in ladje, je gotovo najbolj gosposka varianta. Prvotni načrt je bil vlak do Münchna, letalo do Bergena in nazaj letalo do Münchna in spet vlak nazaj. Vendar je manjše doplačilo dalo še ugodnejšo vezavo kar iz Ljubljane in nazaj. In tako smo se tudi sporazumno odločili.

Skupina je pristala pri 11 udeležencih. Podrobnejše predstavitev so zaradi varstva podatkov izpuščene ali pa bodo podane na drug način.

Prvi dan – torek, 26. 1. 2010

Povsem navaden zimski dan z godom sv. Tita in Timoteja (pa brez kakšnih drugačnih umevanj, kot le ta). Zbiranje na letališču Jožeta Pučnika proti enajsti dopoldne. Malo potnikov na letališču in družba v sestavi dveh Adamovih in 9 Evinih potomcev, če štejemo po spolu. Najprej

smer Frankfurt. Če nas ne bi bilo, bi Adria peljala le 4 potnike. Tako smo pa v letalu JET200 prevzeli množično zasedbo. Prijaznost Adrije posadke je že pregovorno odlična. Če bi bili načrtovali naš odhod en dan prej, ne bi dosegli Frankfurta, ker ga je presenetila zima. Pa je bil že razlog za veselje in trditev: Če angeli potujejo, se nebo smehlja.

Brez težav najdemo znotraj Schengenskega območja pravi izhod in nadaljevanje poleta za Stavanger na Norveškem. Ne vemo točno, zakaj smo zamudili povezavo za Bergen. Kar sami na SAS so nas predstavili na polet uro kasneje. In glej ga zlomka, če nas je ujel v zanko. Prijazna »amika« nas je napotila lepo po prtljago s pojasnilom, da moramo skozi carino, ker smo izven Unije. Nekateri udeleženci so bile opremljene z zdravilnimi poživilimi irskega in ameriškega izvora, a so imele zadeve v carinsko zapakiranih vrečkah. Radodarna Klarica mi je pa v torbo porinila piksno piva za preganjanje žeje. In ponovna kontrola ob vstopu v letalo v Stavangeju je seveda zadevo odkrila in sem padel med osumljence zaradi količine v pločevinki. Kako se je varnostnik prijazno nasmešnil, ko je letalo rešil hude nevarnosti zaradi pol litra tekočine izhajajoče največ iz vode, kvasa, sladur in nekaj hmelja. In dame s prej omenjenimi količinami so se privoščljivo smehljale, češ, prav mu je, kaj nas je pa dražil z odvzemom teh dobrin.

In končno nočni pristanek v drugem največjem mestu na Norveškem, v Bergenu. Mesto je

čudovito prometno vozlišče za morski, železniški in zračni promet. Je tudi sedež protestantskega škofa, ima pa tudi katoliško župnijo. Kako prijazno bi nam bilo, če bi bili tu vsaj 5 ur prej, da bi se povzpeli na Fløifjell (319 m) nad mestom. Tako smo pa zaradi zamenjave leta ostali brez rezerviranega avtobusa, ki bi nas za 800 kron z letališča pripeljal do pristanišča Hurtigrute. To so storili taksisti za 1450 kron v treh vozilih.

Presenetljivo lepa ladja MS Polarlys nas je takoj sprejela, namestili smo se in že upali na veličastno večerjo. Vendar večerja je bila, veličastna pa ne. Prepozno gospoda! Ura že deseta in prihranjena večerja je marsikakšni dami zavila nos z utemeljitvijo, da bi bila boljša župca, kot pa krožnik mesa in zelenjave. Takoj nova odkrivanja, kaj bomo delali, kje je kaj na ladji. In seveda takoj po jedi se odpravimo na ogled. Dr. Blaž je razkril veličastno aparaturo, ki se ji reče kamera za profesionalce. Informativni sprehod po ladji je pokazal blišč in lepoto plovila. Saloni z razgledom na vrhu, na sredini in prav spredaj. Pa jedilnice za glavne obroke, pa kafeterije za vmesne obroke. In čudo za povrh. Za 208 kron si nabaviš poseben lonček s pokrovčkom in do konca plovbe imaš prost dostop do čaja in kave skozi 24 ur. Bojazen, da je pivo pregrešno drago kot je bilo na letališču za 88 kron, to je 9€, se je ublažila, saj je na ladji le 64 kron, kar je enaka cena kot je bila pred približno 15 leti; torej slabih 7€. Še vedno za naše razmere predrago. Zato bo lonček za čaj in kavo reševal žejo. Za iznajdljive popotnice, je pa še ena rešitev: Heineken v trgovini. Tam pa dobiš 10 pollitrskih pločevink za 180 kron, kar je v grobem preračunu 18€ ali 1,8€ po kosu. Hura, juhu! Takšne so naše dame, iznajdljive kar se da.

In še kar stojimo. Odhod je načrtovan za 22.30, pa se je zavlekel tja čez polnoč. Mar je morje zaledenelo ali pa sneg prekril forde. Niso povedali razlogov. Le to je bilo povedano, da je odhod preložen na poznejši čas.

Seveda so naše dame prišle na potovanje močno utrujene. To so vendar težki poklici, ki jih opravljajo in zato je razumljivo, da so se med

drugimi razlogi odpravile na pot tudi zato, da bi se oddahnile. To je vendar čudovito. In ladja je brez hrupa zapustila Bergen v smeri Kirkenes, kamor bo priplula šesti dan. In do tja smo tudi mi namenjeni. Na ladji nam je omogočen odličen konfort z jedmi trikrat na dan, s pijačami s pomočjo lončka, kot je bilo prej omenjeno, tudi savna je na voljo, za bazen je pa ladja kljub 8 nadstropjem še vedno premajhna.

In kaj je Hurtigrute?

Čudno ime za naša ušesa. Odgovor je v kratkem tak: Norveška kraljevska pot št. 1. Je sestavni del norveške obalne kulture. Vsak večer izpluje iz Bergena ena izmed enajstih ladij in v smeri sever do Kirkenesa obišče 34 pristanišč na 2300 km dolgi morski poti. In prav toliko v smeri jug do Bergena, za kar potrebuje še 5 dni. Torej skupaj 11 dni v obe smeri. V vsakem pristanišču na tej poti se ladja, črno-belo-rdeča, ustavi dvakrat. Kar je bilo pred sto in več leti nemogoče, je s to povezavo postalo mogoče na nedostopni zahodni obali zahodne Norveške in še več: v zadnjih 40 letih pa je ta povezava postala za povrh še turistična atrakcija. Hurtigruta vozi 365 dni v letu. Hudi viharji zlasti v zimskem času lahko povzročijo zamude, vendar do sedaj je še vsaka začeta plovba prispela tudi do cilja. Zato

je kraljevska pot št. 1. Na svoji poti vozi vse: ljudi, avtomobile, tovor, ribe, poštna pošiljke, življenjske potrebščine... in v zadnjih desetletjih tudi množice turistov. Iz nekdanje preproste poštno ladje je danes nastala turistična pot z zavirljivo pripombo: Najlepše morsko potovanje na Svetu. Iz nekdanjih parnikov so nastale turistične ladje visoke kategorije, ki imajo v poletnem času še dodatne variante za obisk fjordov, ko se v času nočnega sonca množice turistov borijo za mesta več mesecev vnaprej. Zato so poleti tudi temu primerne cene. Tu je seveda na delu tudi zalivski tok, ki iz mehiškega zaliva pripelje toplo vodo na zahodne obale Norveške in jo pelje na sever notri v Rusijo proti Severnemu polu.

Leta 1891 je norveška paroplovna družba dobila nalogo, da vzpostavi ladijsko zvezo med Trondheimem in Hammerfestom in odgovorni referent A.K. Gran pri paroplovni družbi Vesterålen Dampskipsselskap v Stokmarknesu.

Prvi začetki plovbe so bili povezani s težavami zlasti v zimskem času, ko so temne noči in deloma dnevi onemogočali pravo orientacijo. Nevarnosti so bile v čerih, ki so v temi prežale na ladje. Tako so oddaljeni obljudeni otoki še vedno ostali nedostopni. Morjeplovec Richard With je nastopil z novim načrtom, da bi celotno obalo Norveške povezal z redno ladijsko povezavo, kar se je pa sodobnikom zdelo preveč smelo. In vendar je With izdelal natančne navigacijske tabele, po katerih so se kapitani ravnali tudi v temi in vihnem vremenu in so v polarnih nočeh s pomočjo kompasov in ur določili pravilno smer. 2. julija 1893 je Withova ladja „Vesterålen“ zapustila fjord Trondheim in dosegla Hammerfest. Sledijo imena ladij: „Ragnvald Jarl“ (zgrajena 1956), „Harald Jarl“ (1960), „Lofoten“ (1964), „Kong Olav“ (1964), „Nordnorge“ (1964). Poleg teh pa ladje nove generacije: „Mitnatsol“ (1982), „Narvik“ (1982) in „Vesterålen“ (1983) in v nadaljevanju še tri nove ladje. Med 2000 in 6000 bruto registrskimi tonami prve generacije, štejejo nove ladje tudi 11.000 ton. Sprejmejo od 140 do 300 potnikov.

Kdor si ne vzame kabine, lahko ostane v salonu za krajšo pot. Kabine so opremljene z WC in tuši. Na krovu je več restavracij in barov z razglednimi verandami in salonom. V več kot stotih letih se je zgodila ena sama nesreča, ko je 1964 potonila ladja s 64 ljudmi. Po letu 2002 se v hurtigruto nič več ne stekajo državne krone, zato se je morala družba postaviti popolnoma na svoje noge. Z novimi ladjami kot so „Kong Harald“ (1993), Richard With (1993) in „Nordlys“ se je hurtigruta povzpela v novo kvaliteto, ko je dodala udobje kot so: fitnes, sauna, vrhunske restavracije tudi a la carte.

S takšno kvaliteto se je pomorska družba uvrstila na tako višino, da upravičeno imenuje potovanje s hurtigruto kot „Najlepše morsko potovanje na Svetu“. V poletnem voznem redu so doživetja v Trollfjordu, ko uprizorijo na krovu ladje točno opolnoči starodavne vikinške šege ali pa plovba preko severnega polarnega kroga ((66,5°).

Drugi dan – sredo, 27. 1. 2010

Lahko bi bilo jutro zaspano, ker se je postelja na ladji le nekoliko gibala z usklajenostjo ladje. Že takoj zjutraj je bila zvedava svežina udeleženk na odlični ravni, pri udeležencih je pa itak umevno, da drugače ne more biti. Ker je ladja še vedno zamujala zaradi prepoznega izplutja iz Bergena, je najavljeno, da bo odhod iz Alesunda po voznem redu, čeprav smo v prihodu zamujali. Kosilo je izbirno in odlično; pijači se odpovedujemo iz znanih draginskih razlogov, vendar se v ozadju naših načrtovanj prepleta načrt, kako priti po ugodni ceni do piva ali vina. Na mizi je mikavna buteljka nekega črnega vina, zraven prijazna reklama, da je to vino priporočeno s strani samega kapitana in to prav za danes. Stavim, da bi bili mi zadnji, ki bi padli na to potezo. Vprašam natakara po ceni te ponudbe in pove, da je to 380 kron ali 38€. Mu pa povem, da prihajamo iz dežele, kjer imamo takšno vino po 1 ali 2€ (s pretiravanjem se tudi kam pride!) in zadeva je bila zaključena.

Popoldanski načrt je bil, da si pogledamo mesto Alesund za kar imamo dve možnosti: prigrasiti se za voden sprehod po mestu, kar stane 200 kron ali 20€ ali pa hoditi sami peš. Torej peš, ker »šparamo« za naslednji podvig.

Nekaj se je moralo zatakni pri pregledovanju internetne pošte, da sem dogovorjeni čas ob 13.15 zamudil za 15 min., kar je v akademskih krogih celo odlika in seveda nikogar več pred ladjo. Pristaniško mesto sicer že sodi v Srednjo Norveško in s svojimi 50.000 prebivalci je razprostrto na več otokih. V bistvu so otoki Heissa (4km²), Nórvoja (7km²) in Aspøya (0,5km²) v razširjenem fjordu. Na otoku Vigra je letališče, ki je povezano z Alesundom s podvodnim 11,7 km dolgim tunelom. Mesto je znano po ribištvu in ima tudi eno modernejših ribiških flot na Norveškem.

Takoj padejo v oči čudovite zgradbe, nove in stare, obnovljene in stare ohranjene. „Jugendstil“ je tu doma, za kar se nam zdi precej čudno. Leta 1904 je mesto zajel hud požar, ki je vzel streho nad glavo kar 10.000 prebivalcem. Z mednarodno solidarno akcijo se je mesto znova pozidalo v „jugendstil“.

Med ogledovanjem mesta so se gnetle vremenske podobe od sode, snega, dežja in včasih vse skupaj v eni pošiljki. Zaskrbljene babice zno-

traj skupine so še zadnjimi močmi našle nakupovalna središča, da bi se za odhod na sever doma primerno oddolžile, pa naj bo že karkoli. In ladja je mirno zapustila pristan ob 15. uri. Za 17. uro smo si rezervirali sv. Mašo v salonu imenovanem „Lopa“. Počastili smo ustanoviteljico uršulink sv. Angelo Merici in po maši nas je prišel pozdravit prijazen mož v uniformi ladijske posadke in povedal, da ima poznanstvo iz Beograda, da je njegova bivša žena od tam. Skratka, takoj smo znotraj dogajanja.

Večerja nas vabi že ob 18.30, ker smo v prvi skupini gostov. Izbrani okusi norveške kuhinje so presenečenje. Postrežba na višini je le pri večerji, medtem ko sta zajtrk in kosilo na samopostrežni osnovi. Sploh pa je hrane preveč, le kaj bo tehnična sporočila, ko bomo doma?

Po večerji pa se družabnost nadaljuje v salonu. Vendar so valovi povzročali zibanje in guganje v takšni meri, da so morale nekatere dame klicati Urha in so zato predčasno spremenile običajno smer prebave. Rešitev za te postopke je bil drugi del naše skupine, ki pa je uporabljal metodo smeja in s tem ublažil dogajanja na drugi strani. Družabne igre so seveda tudi na programu. Aurora borealis je pa še skrita našim očem. Upanje in pričakovanje tega pojava so vedno večja. Zato pošiljamo na zunanje terase izbrane odposlanke, ki vmes pošiljajo Indijancem posebne znake z namenom, da bi čim prej zvedele za ta pojav.

... se nadaljuje
p. Peter

OPERA V BUDIMPEŠTI

Richard Wagner – PARSIFAL

10.4.2010

Program:

Tudi v opernem svetu napredujemo, saj smo tokrat izbrali Wagnerjevega Parsifala. Operni poznavalci povedo, da je Wagner glasbeni mistik. Naj se zastor opere v Budimpešti odpre in nam pokaže skrivnost ...

Sobota, 10. april 2010:

ODHOD izpred cerkve na Viču ob 6.00 uri zjutraj /PARKIRIŠČE ZA 2 DNI MOGOČE; PARKIRATE LAHKO PRED SPAROM NA JAMOV – 5 min hoje/. Postanki ob AC za tiste, ki bodo vstopali na Štajerskem ali v Prekmurju.

Vožnja po AC do sv. Antona v Slov. Goricah, tam sv. maša in malica v gostišču. Nadaljevanje v Budimpešto, namestitev v hotelu in priprava na predstavo, ki bo v K&K operi ob 17.00 uri v nemškem jeziku, podnapisi madžarski.

Nedelja, 11. april (Bela nedelja)

Po zajtrku prosto za ogled mestnih znamenitosti po želji, pred poldnem odhod proti Sv. Antonu, kjer bo nedeljsko kosilo. Popoldanska sv. maša v baziliki na Ptujski gori in prihod v Ljubljano zvečer.

Cena za predstavo, za hotelsko namestitev, za avtobusni prevoz, malico in kosilo je: 130€ za člane, nečlani 10% več.

PRIJAVE SPREJEMAMO TAKOJ ZARADI REZERVIRANIH VSTOPNIC do 10. marca 2010. Ob prijavi plačilo 80€, ostalo pred odhodom.

Romarski program za sveto deželo v jubilejnim letu »100-letnice«

»Po Veliki noči 2010«

HOTELSKA NAMESTITEV - 8 DNI
Od 23. do 30. aprila 2010

Med prvomajskimi počitnicami je romanje v toplo in sončno Sveto deželo pravo duhovno doživetje!

BIVANJE: v hotelih CASA NOVA v Jeruzalemu, Betlehemu in Nazaretu, dvo/tro posteljne sobe - TWC, polpenzioni.

CENA: 1110€ (vključeno je vse, kar je na programu, tudi letališke takse in napitnine).

Rizik zavarovanja odpovedi znaša 50 € in se plača ob prijavi. V ceno je vključeno: **POLPENZIONI** v Sveti deželi, avtobusni prevozi na celotni poti vstopnine kot je navedeno v programu. Zavarovanje »coris«. Potrebujete veljaven potni list (do izteka veljavnosti vsaj še 6 mesecev); viza za Izrael ni potrebna.

Način plačila: Ob prijavi se plača 470€ (640€ se plača do odhoda). Prijava je sprejeta, ko je prvi del plačila poravnan.

1. dan 23. 4., petek	ZBIRANJE NA BRNIKU. V popoldanskih urah, prijava na let in polet v Tel Aviv, večerja v letalu avtobusni prevoz v Betlehem/ali Nazaret prenočevanje.
2. dan 24. 4., sobota	JERUZALEM. Praznovanje velike noči. Dvorana zadnje večerje na sv. Sionu, Božji grob, Kalvarija, zid žalovanja. Sv. maša v božjem grobu.
3. dan 25. 4., nedelja	OLJSKA GORA. In dogodki, ki so vezani na Jezusovo trpljenje: Getsemani, Votlina izdajstva, Dominus flevit, Očenaš, Vnebohod, Betfage... sv. maša, nočitev v Betlehemu, večerja.
4. dan 26. 4., ponedeljek	BETLEHEM. Praznovanje božične skrivnosti v Betlehemu: votlina rojstva, mlečna votlina. Popoldne Ein Karem, Marijino obiskanje, povratek v Betlehem, večerja.
5. dan 27. 4., torek	MRTVO MORJE. Obisk Jerihe, En Gedija, Qumrana s kopanjem na Mrtvem morju, nadaljevanje vožnje v Galilejo, nastanitev v Nazaretu za 3 noči, večerja.
6. dan 28. 4., sredo	MESTO JEZUSOVE MLADOSTI – NAZARET. Bazilika Oznanjenja, Jožefova cerkev, shodnica, Tabor, gora Jezusove spremenitve, Stella Maris nad Haifo, večerja.
7. dan 29. 4., četrtek	GALILEJSKO JEZERO. Obisk krajev ob jezeru, kjer je Jezus učil in delal čudeže: gora Blagrov, Tabga, Kana Galilejska....sv. maša, večerja.
8. dan 30. 4., petek	POT DOMOV. Dopoldne Nazaret s sklepno sv. mašo, nato odhod na letališče v Tel Avivu, polet na Brnik.

VODSTVO ROMANJA

P. Peter Lavrih ofm, CTS in pomočniki
Odhod - charter z Brnika; povratek na Brnik.
Za pripravo zelo priporočamo DVD »Varuhi izvirov odrešenja«, ki ga dobite na Komisariatu za 15€.

PRIJAVE SPREJEMAMO takoj, oz. do zasedbe mest (50). Zadnji rok za prijavo je 1. 4. 2010.

Potrebujemo podatke: Ime in priimek kot je v potnem listu, naslov, rojstni datum in kraj rojstva, številko potnega lista in do kdaj potni list velja, telefon.

PRIJAVE SPREJEMATA:

KOMISARIAT ZA SVETO DEŽELO,
Tržaška 85, Ljubljana-Vič.

M - 041.669.134 J T - 01.24.44.250 J F - 01.24.44.253

E - komisariat@rkc.si ali pater.peter@rkc.si

www.sveta-dezela.si
TRR 05100-8010637691

Zaradi časovne oddaljenosti si pridržujemo pravico postaviti drugačen vrstni red obiskov sv. krajev po dnevih zaradi tega, ker še nimamo natančnega voznega reda letala. Vsebinsko bo ostal program nespremenjen.

Romajte v Sveto deželo s frančiškani, ki so varuhi božjega groba v Jeruzalemu in varuhi svetih krajev!

Naše knjige

Christian Gostečnik OFM **Sistemske teorije in praksa**

Različni družinski terapevtski modeli prikažejo družino v njeni funkcionalnosti, nefunkcionalnosti pa tudi patologiji, predvsem pa orišejo načine, kako terapevtsko pristopiti k določenemu simptomatičnemu družinskemu sistemu. Vsak izmed teh modelov pristopa k družini s svojega vidika in zato lahko rečemo, da ti modeli sestavljajo sistemsko celoto, ki je vredna sistematičnega študija.

ISBN 978-961-6326-79-7

Format: 14 x 20,5 cm, trda vezava, 368 strani

Cena: **18,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15. 3. samo **15,00 €**)

Stanislav Južnič **Prirodoslovje med manjšimi brati na slovenskem**

Manjši bratje sv. Frančiška so dediči svojega duhovnega očeta ne le na duhovnem področju, ampak tudi v njegovem odnosu do narave. V njej so videli čudovito delo božjih rok, ki pa jim je zastavljalo veliko ugank, te pa so želeli razvozlati. Zato najdemo med njimi veliko naravoslovcev, ki so svoje ugotovitve posredovali sodobnikom v knjigah in naslednjim rodovom s poučevanjem. Prav o njih je govor v tej knjigi. Predstavljeni so torej bratje vseh treh Frančiškovih redov kot znanstveniki in pedagogi naravoslovnih disciplin, pa tudi njihove šole in bogato založene knjižnice po samostanih na Slovenskem. Delo je izrednega pomena za zgodovino znanosti in šolstva pri nas.

Avtor je ameriški Slovenec Stanislav Južnič (* 1955, San Francisco). V Ljubljani je diplomiral iz fizike in nato doktoriral iz zgodovine. Dosežke Kranjcev Avgušтина Hallersteina, Gabrijela Gruberja in Jurija Vege je raziskoval na Univerzi v Saint Louisu ter na oddelku za zgodovino znanosti Univerze v Oklahomi.

ISBN 978-961-6326-80-3

Format: 12,5 x 20 cm, mehka vezava, 224 strani

Cena: **7,00 €** (za bralce Brata Frančiška do 15. 3. samo **5,00 €**)

Naročila na naslov:

Založba Brat Frančišek

Prešernov trg 4; 1000 Ljubljana; tel. 01 2429312; faks: 01 2429313; e-mail: zbf@ofm.si

www.ofm.si/zbf/